

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

Indbydelsesskrift

til

Afgangs- og Aarsprøverne

i

Aarhus Kathedralskole

1880.

INDBYDELSESSKRIFT

TIL

AFGANGS. OG AARSPRØVERNE

I

AARHUS KATHEDRALSKOLE

1880.

~~~~~

INDHOLD:

SKOLEEFTERRETNINGER, VED REKTOR, PROFESSOR
DR. PHIL. G. LUND.

—•••••—

AARHUS.

P. Nielsens Bogtrykkeri.

1880.

EFTERRETNINGER

OM

Aarhus Kathedralskole

I

Skoleaaret 1879—80

VED

SKOLENR REKTOR.

I.

Almindelige Bestemmelser og Meddelelser.

1. Skrivelse fra Kirke- og Undervisningsministeriet af 13de December 1879.

Foranlediget ved Hr. Rektorens Forespørgsel i Skrivelse af 6te Oktober d. A. angaaende Reglerne for Skolepenges Opkrævning og Erlæggelse, skal Ministeriet herved tilbagemelde, at de saavel i Skrivelse af 30te Septbr. 1865 som i Skrivelse af 3die Juni 1873 givne Bestemmelser staa ved Magt.

Herefter ere Reglerne som følger:

I Januar, April og Oktober Kvartaler indkræves Skolepenge i Begyndelsen af Kvartalet for hele Kvartalet, men i Juli Kvartal i Begyndelsen af Kvartalet for 1½ Maaned og den 14de August for 1½ Maaned.

Det i Skolekassen herefter indbetalte Beløb kan dog blive at tilbagebetale for den første Halvdel af August Maaned:

1. for Dicipel, der forlade Skolen efter at have bestaaet Afgangsexamen for studerende Dicipel, 4de Klasses Hovedexamen, eller Realafgangsexamen enten af den højere eller den lavere Grad.
2. for Discipel, som udmeldes af Skolen i Løbet af Juli Kvartal uden at have besøgt Skolen længere end til Sommerferiens Begyndelse.

Derimod finder ingen Tilbagebetaling Sted for den Discipel, som efter Hovedexamen umiddelbart gaar over fra en offentlig lærd Skole til en anden, medens

Betalingen for sidste Halvdel af Juli Kvartal selvfølgelig opkræves af og indbetales til den Skole, i hvilken han er overflyttet.

Endnu bemærkes, at, naar Afgangsexamen for Studerende falder saaledes, at den er fuldendt inden Ugangen af Juni Maaned, bliver (jfr. Skrivelse 29de Maj 1876) ingen Skolepenge at afkræve den paagjældende Discipel, som er afgaaet fra Skolen, førend Opkrævningsterminen d. 1ste Juli er indtraadt.

I Overensstemmelse hermed blive de enkelte Ministeriet forelagte Tilfælde at afgjøre for Regnskabsaaret 1879—80.

2. Cirkulære til samtlige Rektorer ved de lærde Skoler og Bestyrerne af private Latin- og Realskoler af 4de November 1879.

I Anledning af et indtruffet Tilfælde vil Ministeriet herved have bestemt, at ethvert Vidnesbyrd om en ved Skolen aflagt Prøve skal forsynes ikke blot med Skolens Rektors eller Bestyrers Underskrift, men tillige med Skolens eller Bestyrerens Segl.

Hvilket meddeles til fornøden Efterretning og fremtidig Iagttagelse, forsaavidt som denne Regel ikke allerede maatte følges.

3. Skrivelse fra Kirke- og Undervisningsministeriet af 22de September 1879.

Da den i Undervisningsinspektionens Beretning om de i 1878 kontrollerede Prøver ved de lærde Skoler og højere Realskoler gjorde Bemærkning om, at der ved Afgangsexamen er nogen Tilbøjelighed til i Tysk at glide for let hen over Fordringerne i grammatikalsk Kundskab, ikke gennemgaaende har baaret den tilsigtede Frugt, finder Ministeriet sig opfordret til at udtale, at Bestemmelsen i Anordning af 5te August 1871 om, at Læsningen af vanskeligere Forfattere fort-

sættes i 5te og 6te Klasse, selvfølgelig forudsætter, at de til Forstaaelsen nødvendige grammatiske Kundskaber ere tilstede og at det derfor ved Undervisningen maa paases, at Disciplene ikke blot vedligeholde, hvad de i den Henseende have lært indtil Udgangen af fjerde Klasse, men ogsaa udvide det Lærte med saameget, som Læsningen af de vanskelige Stykker giver Lejlighed til, og gjør Rede for den fyldigere Tilegnelse under Examinationen til Afgangsexamen.

4. Skrivelse fra Kirke- og Undervisningsministeriet af 1ste September 1879.

Foranlediget af en derom fra en Rektor ved en af de lærde Skoler modtagen Forespørgsel har Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet i Skrivelse af 30te Septbr. 1865 givne Regel, at enhver Discipel, som i Løbet af Juli Kvartal udmeldes af Skolen, uden at have besøgt Skolen længere end til Sommerferien Begyndelse, kun betaler Skolepenge for Juli Maaned, uforandret staar ved Magt, men at de Disciple, der efter Hovedexamen forlade Skolen, for umiddebart at gaa over i en anden offentlig lærd Skole, ville have at erlægge Skolepenge for hele Kvartalet, saaledes at Betalingen for den første Halvdel af Kvartalet erlægges til den Skole, Discipelen forlader, og for den sidste Halvdel af Kvartalet til den Skole, hvori han optages.

5. Skrivelse fra Kirke- og Undervisningsministeriet af 16de Juli 1879.

I Svar paa Deres Forespørgsel i Skrivelse af 10de d. M. om Gebyrs Erlæggelse af Privatister, som ønske at supplere deres tidligere Examen med Prøve i Latin mundtlig og skriftlig eller skriftlig alene, skal Ministeriet herved tilbagemelde, at intet Gebyr bliver dem at afkræve-

6. Oplysninger om Discipelfrekvensen og Beneficiefordelingen i de lærde Skoler for Skoleaaret 1879—80.

(Affattede paa Grundlag af Forholdene den 1ste Oktober 1879).

1. Discipelfrekvensen.

	1ste Klasse.		2den Klasse.		3die Klasse.		4de Klasse.		5te Klasse	6te Klasse	I alt.
	(st.)	(R.)	(st.)	(R.)	(st.)	(R.)	(st.)	(R.)			
Metropolitanskolen	(45) 45	(")	(34) 34	(")	(25) 25	(")	(21) 21	(")	28	13	166
Frederiksborg Skole	(11) 28	(17)	(14) 26	(12)	(7) 12	(5)	(7) 11	(4)	4	2	83
Roskilde	(30) 47	(17)	(24) 32	(8)	(26) 30	(4)	(20) 22	(2)	19	8	158
Rønne — 26	(6) 15	(9)	(6) 11	(5)	(5) 11	(6)	(2) 4	(2)	"	"	67
Odense	(28) 37	(9)	(24) 32	(8)	(24) 30	(6)	(20) 27	(7)	19	12	157
Nykjøbing	(15) 24	(9)	(9) 18	(9)	(11) 14	(3)	(2) 4	(2)	4	5	69
Aalborg	(22) 44	(22)	(15) 29	(14)	(13) 20	(7)	(5) 8	(3)	5	7	113
Aarhus	(20) 40	(20)	(21) 31	(10)	(11) 18	(7)	(12) 17	(5)	13	6	125
Ribe	(7) 16	(9)	(3) 9	(6)	(7) 16	(9)	(4) 11	(7)	4	5	61
Viborg	(16) 24	(8)	(8) 12	(4)	(8) 14	(6)	(7) 7	(")	8	4	69
Randers	(15) 21	(6)	(13) 20	(7)	(15) 20	(5)	(16) 19	(3)	12	4	96
Horsens	(18) 26	(8)	(13) 19	(6)	(9) 13	(4)	(5) 8	(3)	6	4	76
Tilsammen..... 26	(233) 367	(134)	(184) 273	(89)	(161) 223	(62)	(121) 159	(38)	122	70	1,240
Sorø Skole	(29) 43	(14)	(18) 32	(14)	(18) 35	(17)	(12) 16	(4)	12	10	148
I alt ... 26	(262) 410	(148)	(202) 305	(103)	(179) 258	(79)	(133) 175	(42)	134	80	1,388

I Rønne Skoles 2 nederste Klasser er der 26 Disciple, nemlig: i 1ste Klasse 14, i 2den Klasse 12 Disciple.
NB. (st.) betegner: "Studerende Disciple", (R.) betegner: "Realdisciple".

2. Beneficiefordelingen.

	Metropolitan- skolen.	Frederiksborg Skole.	Roskilde Skole.	— Rønne	— Odense	— Nykjøbing	— Aalborg	— Aarhus	— Ribe	— Viborg	— Randers	— Horsens	I alt.	per Cent af Beneficie- pladserne
Discipeltallet den 1. Oktbr. 1879 var:	166	83	158	67	157	69	113	125	61	69	96	76	1,240	"
Antallet af extraord. Gratister udgjorde	2	2	3	2	3	3	4	1	3	2	2	3	30	"
Til Rest..	164	81	155	65	154	66	109	124	58	67	94	73	1,210	"
Antallet af Beneficiepladserne*)	8	14	26	22	26	11	18	20½	10	11	16	12	194½	"
Disse ere saaledes fordelte:														
1. Næringsdrivende	2	4+½	9	6+¾	6+½	1	7+¾	7	4+¾	4	2	3+¾	66½	34,2
2. Kommunale Bestillingsmænd, Skole- lærere, Pensionister m. fl.	2+¾	1+¾	6	4	7+½	"	2+½	3	1+½	2	5	1+½	39	20
3. Embedsmænd	"	"	6	4+½	1+½	3	1+½	4+¾	¾	1	2	1+½	27½	14,1
4. Jordbrugere	"	¾	2	1+½	4+½	2	4+½	5	2	3	1	"	27	14
5. Enker (efter alle Klasser)	2+¾	2+¾	3	4	5+½	5	1	"	"	1	6	1+¾	34½	17,7
I alt..	6+½	7+½	26	19+½	23+½	11	15+½	19+¾	7+½	11	16	6+½	194½	

NB. Brøkerne betegne, hvor mange Pladser der have været delte.

Under Nr. 1 ere henregneede Prokuratorer, praktiserende Læger, Landinspektører, private Fuldmægtige og andre Betjente. Under Nr. 4 ere henregneede Gaardmænd, Husmænd, Forpagtere og Forvaltere.

De 27½ Beneficiepladser under Nr. 3 falde med 15½ paa gejstlige, 4½ paa militære og 7½ paa civile Embedsmænds Sønner.

*) For Metropolitan-skolen 1/20, for Rønne Skole 1/3 og for de øvrige Skoler 1/6 af Discipeltallet.

II.

Skolens Lærere. Fag- og Timefordelingen.

I Lærerpersonalet er iaar ikke foregaaet nogen Forandring. Ikkun den ene af Gymnastikassistenterne afsk. Oversergent P. Petersen fratraadte i Februar 1880 og i hans Sted antoges Sergent S. Petersen af 20. Bataillon. Fag- og Timefordelingen, som har bestaaet uforandret i hele Skoleaaret, har været denne:

Rektor, Professor Dr. phil. Lund: Latin og Oldnordisk i VI Kl., Latin og Oldnordisk i V Kl., Græsk i IV Kl., 1 Time med IV Realkl.	18 Timer ugl.
Overlærer Ostermann: Matematik i VI Kl. samt i I Kl. og I Realkl., Naturlære i VI og V sprogl. Kl. . .	24 Timer ugl.
Overlærer Kleisdorff: Engelsk i alle Klasser, Latin i III Kl., Græsk i III Kl. og 1 Time Inspektion ved Sang	31 Timer ugl.
Overlærer Neergaard: Græsk i V Kl., Latin i IV, II og I Kl.	29 Timer ugl.
Adjunkt Schaldemose: Fransk i alle Klasser	24 Timer ugl.
Adjunkt Gram: Dansk og Religion i alle Klasser	25 Timer ugl.
Adjunkt Lohse: Tysk i alle Klasser, Græsk i VI Kl., Inspektion ved Sang 2 Timer	26 Timer ugl.
Adjunkt Engell: Historie i alle Klasser, Regning i I Kl.	29 Timer ugl.
Adjunkt Hoffmeyer: Naturhistorie og Geografi i alle Klasser	28 Timer ugl.
Adjunkt Mylord: Naturlære i VI og V math., IV Kl. og III Kl., Matematik i V Kl., Regning i I Realkl.	27 Timer ugl.

Konst. Lærer Christensen: Mathe- matik i IV, III og II Kl., samt i II Realklasse.....	32 Timer ugl.
Skrive- og Tegnelærer Kammerjunker, Premierløjtenant Baggesen: Skriv- ning og Tegning.....	14 Timer ugl.
Syngelærer Nathan: Sang.....	3 Timer ugl.
Gymnastiklærer, Kaptejn Baumann: Gymnastik.....	18 Timer ugl.
Gymnastikassistenterne Wasmann og Petersen.....	20 Timer ugl.

Det hvert Fag i hver Klasse tillagte Timetal ses af efterfølgende Tabel. Ved VI—III Kl. betyder S og M den sproglig-historiske og matematisk-naturvidenskabelige Afdeling i hver Kl. Ved III og II Kl. betegner R. den Afdeling, der forberedes til den højere Realafgangsexamen, r den, der forberedes til den lavere.

	I		II		III		IV		V		VI		Sum af Lærertimer.
	St.	R.	St.	R.	Sp.	M.	R.	Sp.	M.	R.	Sp.	M.	
Dansk	2	3	2	2	2	3	3	2	2	3	2	2	17
Oldnordisk	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	4
Tysk	2	3	2	3	2	3	2	2	2	3	2	2	19
Fransk	3	3	3	3	2	3	2	2	(2)	3	3	3	24
Engelsk	"	3	4	4	"	3	1	"	2	2	2	2	18
Latin	7	"	8	"	7	"	"	8	"	8	"	8	38
Græsk	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	21
Religion	2	2	2	2	2	2	2	"	1	1	1	1	9
Historie	2	2	2	4	3	3	5	2	2	3	3	4	27
Geografi	2	2	2	2	1	1	2	2	2	"	"	"	12
Naturhistorie	2	2	2	2	2	2	2	2	2	"	"	"	16
Naturlære	"	"	"	"	"	"	"	"	3	3	5	3	21
Mathem. og Regn..	6	6	6	6	4	6	6	5	7	8	10	"	64
Skrivning	2	2	1	2	2	"	1	"	"	"	"	"	9
Tegning	"	2	"	2	"	"	1	"	"	"	"	"	5
	30	30	30	30	30	30	29	30	30	30	30	30	304
Sang	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	3
Gymnastik	5	5	5	5	4	4	4	4	4	4	4	4	18
	37	37	37	37	36	36	35	36	36	36	36	36	325

Tabellen viser, hvorledes Undervisningstimerne have været fordelt paa Fagene i de forskjellige Afdelinger. Ved Kombinationer ere disse Timer nedbragte til den for hvert Fag angivne Sum af Lærertimer.

I anden Klasse har Undervisningen været fælles i Dansk og Engelsk samt 2 Timer i Skrivning; St. og R. have haft fælles Undervisning i Naturhistorie.

I tredje Klasse har Undervisningen været fælles i Latin og Religion, 2 Timer i Dansk, Tysk og Fransk, 3 Timer i Historie, 1 Time i Geografi, Skrivning og Tegning samt 4 Timer i Mathematik; St. og R. have haft fælles Undervisning i Naturhistorie, M og R i Naturlære og geom. Tegning, samt M, R og r 1 Time i Dansk.

I fjerde Klasse har Undervisningen været fælles i Latin, Geografi og Naturhistorie, 2 Timer i Dansk, Tysk og Fransk samt 5 Timer i Mathematik; M og R have haft fælles Undervisning i Naturlære og geom. Tegning.

I femte Klasse har Undervisningen været fælles i Oldnordisk, Fransk, Engelsk og Historie.

I sjette Klasse har Undervisningen været fælles i de samme Fag som i femte Klasse.

Femte og sjette Klasse have haft fælles Undervisning i Dansk, Religion og Latin.

III.

Disciplene. Afgangsprøverne.

Af de 102 Disciple, som Skolen talte ved Udgivelsen af forrige Aars Indbydelsesskrift (se dette S. 13), udmeldtes før og efter Hovedexamen 6: T. V. Götsche (med bestaaet IV Klasses Examen), C. A. Købke, F. C. C. Zahlmann og S. Zahlmann, L. J. C. Ingerslev og L. Simonsen; efter bestaaet Afgangsexamen dimitteredes 5 Studenter (1 af den sproglig-historiske, 4 af den mathematisk-naturvidenskabelige Retning) og 1 Realist med den højere, 1 med den lavere Realafgangsexamen, hvis Navne og Examens-karakterer findes anførte nedenfor. Ved det ny Skoleaars Begyndelse var Antallet af ældre Disciple saa-

ledes 89. Der optoges den 15. August 1879 et Antal af 36 ny Disciple, saa at Skoleaaret begyndte med 125. I Løbet af samme er senere optaget 1 og udmeldt 7, saa at Antallet for Øjeblikket er 119 fordelt i Klasserne som nedenfor er angivet. De udmeldte findes anførte hver paa sit Sted. — I den følgende Liste opføres Disciplene med Undtagelse af 6te og 5te Klasse, hvor Omflytning kun har fundet Sted efter Hovedexamen og Halvaarsexamen i December, efter den Plads, de havde ved Skoleaarets Begyndelse eller deres Optagelse i Skolen med Tilføjelse i ( ) af deres nuværende Klassennummer i Maj 1880. Ved dem alle er Faderens Navn og Stilling vedføjet, og naar intet andet Sted angives, er deres Hjem i eller ved Aarhus. De med * foran betegnede Disciple ere optagne i Begyndelsen eller i Løbet af indeværende Skoleaar; disses Fornavne og Alder ere fuldstændig meddelte. Et efter Navnet tilføjet (S) eller (M) betegner i de studerende Klasser (III—VI), om en Discipel hører til den sproglig-historiske eller mathematisk-naturvidenskabelige Retning.

Fordringerne ved Optagelsesprøven ere (ifølge Anordning af 5. August 1871) følgende:

1. I Modersmaalet: dels Oplæsning af et Stykke af en dansk Læsebog eller Forfatter, dels en skriftlig, med antagelig Sikkerhed i Retskrivning og Skilleteggenes Brug nedskreven Gjengivelse af et to Gange forelæst Stykke, hvilken tillige bedømmes som Prøveskrift.
2. I Tysk: det vigtigste af Formlæren og en mundtlig Oversættelse fra Tysk til Dansk af et Stykke i et læst Pensum, der mindst maa udgjøre 100 almindelige Oktavsider.
3. I Fransk: det vigtigste af den regelmæssige Formlære og 50 Oktavsider af en Læsebog.
4. I Geografi: en Oversigt over hele Geografien efter en kortere Lærebog.
5. I Historie: Oversigt over Vendenshistoriens vigtigste Begivenheder efter en fragmentarisk Lærebog samt Danmarks Historie noget udførligere.
6. I Religion: Bibelhistorie i kort Begreb og Hovedstykkerne af Luthers lille Kathekismus.
7. I Naturhistorie: Pattedyr og

VI Klasse.

A. E. Bülow (S) (Provst B. i Hjortshøj). C. Dalgas (M) (Kaptejn Dalgas). J. Frandsen (M) (Kjøbmand F.). S. P. Hansen (S) (Gaardejer H. i Knagstrup). N. A. B. Kastrup (S) (Pastor K. i Kongsted, Sjælland). A. A. Liisberg (S) (Dyrlæge L.). I alt 6 Disciple, 4 af den sproglige, 2 af den matematiske Regning.

V Klasse.

P. F. Assens (S) (afd. Kjøbmand A.). T. A. F. Fjelstrup (S) (Pastor F. i Koldby paa Samsø). M. H. C. Gede (S) (Pastor G. i Viby). O. J. Gudme (S) (Provst G. i Ormslev). R. J. Gøtsche (S) (Forpagter G. paa Lyngballegaard). J. W. Hammerich (M) (Birkedommer H. i Helsingør paa Sjælland). H. M. Hansen (S) (Gaardejer H. i Kamdrup, Hygom Sogn i Slesvig). H. O. Lange (S) (Kjøbmand L.). M. A. Lassen (M) (Løjtnant L., Regnskabsfører ved Statsbanerne). C. T. O. Petersen (S) (Skolelærer P. i Glatved). E. J. Riis (M) (Pastor R. i Harlev). E. E. Secher (S) (Kjøbmand S.). G. E. F. Willestrup (M) (Kaptejn W.). Ialt 13 Disciple, 9 af den sproglige, 4 af den matematiske Retning.

IV Klasse.

1 (3). V. Esmann (S) (Kammerraad, Sagfører E.).
 2 (2). J. A. Kjærtinge (M) (Tandlæge K.). 3 (1).
 C. J. Kristensen (S) (Højskoleforstander K. i Ask).
 4 (11). A. E. H. Gudme (S) (Broder til O. J. Gudme
 i 5te Kl.). 5 (5). S. M. Sørensen (S) (Stiftsprovst

Fugle efter en kortfattet Lærebog. 8. I Regning: Færdighed i praktisk Regning saa vidt, at alle Regninger med hele og brudne Tal kunne udføres sikkert og bringes i Anvendelse paa simple Opgaver som dem, der pleje at henføres under Reguladetri.

S.). 6 (6). P. V. Brasch (S) (Particulier B.). 7 (7). E. F. Rahr (S) (Grosserer R.). 8 (4). J. C. Meyer (M) (Brændehandler M.). 9 (9). V. Langballe (S) (Prokurator L.). 10 (8). C. O. Cortes (M) (Skuespildirektør C.). 11 (10). E. Meyer (M) (Apotheker M.). 12 (12). E. H. Sejdelin (S) (Pastor S.). Ialt 12 Disciple, 8 af den sproglige, 4 af den matematiske Retning.

IV Realklasse.

1 (1). T. T. Sabroe (Kjøbmand S. i Silkeborg). 2 (2). L. V. Otterstrøm (Bankkasserer O.). 3 (3). O. M. M. Storm (Distriktslæge S. paa Rosenholm). 4 (4). T. M. Irgens-Bergh (Ritmester I.B.). 5 (5). L. N. Rasmussen (Bankbud R.). Ialt 5 Disciple.

III Klasse.

1 (1). M. Rasmussen (S) (Gaardejer R. Sørensen i Hørret). 2 (2). L. R. Laursen (S) (Gaardejer R. Laursen i Tinning). 3 (8). F. Dalgas (M) (Broder til C. Dalgas i 6te Klasse). 4 (7). T. S. J. Thomsen (S) (Pastor T. i Brabrand). 5 (3). D. H. V. N. R. Petersen (S) (afd. Gaardejer P. Jakobsen i Gjødvad). 6 (6). H. Jensen (S.) (Ingeniørkaptein J.). 7 (5). L. V. la Cour (M) (Kaptein la C.). 8 (10). C. A. Fritz (Landskabsmaler F.). 9 (11). A. H. Vinge (S) (Prokurator V.). 10 (9). A. V. Horneman (S) (Havneingeniør H.). 11 (4). R. H. V. Bierre (S) (fhv. Proprietær B.). Ialt 11 Disciple, 8 af den sproglige, 3 af den matematiske Retning.

III Realklasse.

1 (1). G. P. Friis (Jægermester F. til Duelund). 2. P. O. Willerup (Broder til G. E. F. Willerup i 5te Klasse; udmeldt til 1ste April 1880). 3 (5). S. F. Woldbye (Grosserer W.). 4 (3). H. C. A. A.

Friis (Prokurator, Branddirektør F. i Hammel). 5(4).
 J. A. N. Secher (Proprietær S. til Bjørnsholm).
 6 (2). C. C. A. Irgens-Bergh (Broder til Nr. 4 i
 4de Realkl.). *7. Frederik Henrik Freund, f. 10de
 Novbr. 1864. (Ingeniør F. i Tandil i Sydamerika;
 udmeldt til 1ste April 1880). Ialt først 7, tilsidst
 5 Disciple, som alle forberedes til den større Realaf-
 gangsexamen, undtagen Nr. 5, der forberedes til den
 lavere.

II Klasse.

1 (1). L. Bech (Kaptejn, Kontorchef B.). 2 (2).
 P. S. M. Wellejus (Pastor emeritus W.). 3 (7). H.
 E. M. Müller (Vejinspektør M.). 4 (3). J. J. Mar-
 cussen (Murer M.). 5 (9). H. A. Gøtsche (Broder
 til R. J. Gøtsche i 5te Klasse). 6 (11). V. C. M. C.
 Thulstrup (Oberst, Overbaneingeniør T.). 7 (5). R.
 Wassmann (Jernbaneassistent W.). 8 (15). L. V.
 Cortes (Broder til Nr. 10 i 4de Klasse.) 9 (10). H.
 V. Secher (Broder til E. Secher i 5te Klasse). 10
 (14). H. V. Rasch (Bogholder R.). 11 (12). C. F.
 Hassenfeldt (Kjøbmand H.). 12 (20). N. M. Fritz
 (Broder til Nr. 8 i 3die Klasse). 13 (18). A. A. Meyer
 (Broder til Nr. 11 i 4de Klasse). 14 (16). G. J. Sø-
 rensen (Redaktør S. i Silkeborg). 15 (17). H. S.
 Sørensen (Tvillingbroder til den foregaaende). 16
 (13). A. L. O. Jensen (Pastor J. til Vejllø). *17
 (4). Anton Vilhelm Petersen, f. 2den April 1864.
 (Murer P. i Skanderborg). *18 (6). Lars Bertel Ras-
 mussen, f. 19de Oktbr. 1864. (Gaardejer R. i Lem-
 ming). *19 (8). Peder Lassen Pedersen, f. 24de
 Juni 1862 (Gaardejer H. Pedersen i Kasted). *20 (19).
 Aage August Tørsleff, f. 16de August 1866 (Pro-
 prietair T. i Kollerup). I Alt 20 Disciple.

II Realklasse.

1 (3). H. E. Koppel (Grosserer K.). 2 (1). S. M. Rasmussen Mørk (afd. Pakhusbetjent R.). 3 (6). A. L. E. Muchitsch (Bundtmager M.). 4 (5). V. C. Biering (Sagfører B.). 5 (2). O. A. Kaae (Kjøbmand K.). 6 (8). L. C. K. Houmann (Kjøbmand H.). 7 (7). S. Friis (Broder til Nr. 1 i 3die Realklasse). 8. F. R. C. Behrens (Kjøbmand B.; udmeldt til 1ste April 1880). 9 (4). O. V. Wanscher (Premierløjtnant, Jernbanesekretær W.). 10. A. Storm (Broder til Nr. 3 i 4de Realklasse; udmeldt til 1ste April 1880). Ialt først 10, tilsidst 8 Disciple, hvoraf Nr. 2, 5, 6, 7 og 9 forberedes til den større Realafgangsexamen, Nr. 1, 3 og 4 til den lavere.

I Klasse.

1 (9). A. K. H. Nielsen (Kjøbmand N.). 2 (15). C. J. R. Baumann (Kaptejn, Stabschef B.). 3. P. O. Rosenørn (Ritmester R.; udmeldt til 1ste Oktober 1879). *4 (12). Sofus Krarup; f. 5. Juli 1867 (Apotheker K.). 5 (5). N. W. Schaldemose (Adjunkt S.). *6 (20). Jens Laurids Andersen, f. 18de Septbr. 1867 (Skolelærer A. i Tranbjerg). *7 (18). Aage Vilhelm Michael Theodor Asmussen, f. 20de Maj 1867 (Kaptejn A., Stationsforvalter i Lystrup). *8 (16). Jens Christian Hée, f. 2den Januar 1867 (Proprietær H. til Vester-Kejlstrup). *9 (8). Johannes Emil Hornemann, f. 26de August 1867 (Broder til Nr. 10 i 3die Klasse). 10 (1). Andreas Peter Emil Lund, f. 18de Febr. 1866 (Skolelærer L. i Agri). *11 (6). Christian Mielche, f. 3die Maj 1867 (Kaptejn M.). *12 (7). Sigurd Andersen Møller, f. 21de Marts 1866 (Skolelærer M. i Virring). *13 (14). Niels Marius Georg Nielsen, f. 1ste Juli 1865 (forhenv. Skolelærer N.). *14 (17). Otto Nielsen, f. 24de April 1865 (Kjøb-

mand N. i Kolding). *15 (11). Søren Wittrup Nielsen, f. 25de Juli 1867 (Redaktør, Sagfører N.). *16 (13). Ole Johannes Olsen, f. 3die Septbr. 1867 (Overlærer O. ved Aarhus Friskole). *17 (3). Carl Peter Hedegaard Pedersen, f. 12te April 1866 (Skolelærer P. i Strands). *18 (19). Axel Ravn, f. 1ste April 1867 (Oberst, Stabschef R.). *19 (2). Johannes Thomsen, f. 20de Septbr. 1868 (Broder til Nr. 4 i 3die Klasse). *20 (10). Hans Anton Wulff, f. 10de Septbr. 1867 (Konsul, Grosserer W.). *21 (4). Søren Julius Ueberwald, f. 17de Juli 1867 (afd. Stabssergent Ue.). Ialt først 21 og tilsidst 20 Disciple.

I Realklasse.

1 (14). V. F. Svendsen (Kjøbmand S.). 2 (15). S. F. Dresler (Fotograf D.). 3 (16). L. S. H. Wistoft (Kjøbmand W.). 4. O. R. E. Lind (Kjøbmand L.; udmeldt til 1ste Oktober 1879). 5 (8). H. C. G. Petersen (Proprietær P. i Bygballe). 6 (2). O. Bech (Grosserer B.). *7 (18). Laurits Peter Aage Birck, f. 1ste Januar 1867 (Kjøbmand B.). *8 (1). Anton Ludvig Carl Brandt, f. 9de Novbr. 1866 (afd. Pastor B. i Storning). 9 (14). Louis Bernhard Evert, f. 21de Decbr. 1866 (Kunstdrejer E.). 10 (10). Poul Hansen, f. 21de Juli 1866 (Proprietær H. til Rolsøgaard). *11 (6). Jørgen Andersen Jørgensen, f. 6te Marts 1866 (Gaardejer J. i Brabrand). *12 (5). Søren Klem, f. 13de Maj 1866 (Apotheker K. i Hornslet). *13 (7). Valdemar Emil Meyer, f. 21de Juni 1867 (Overlærer M. ved Borgerskolen). *14 (17). Niels Carl Emil Nielsen, f. 14de Marts 1867 (Skomager N.). *15 (19). Axel Georg Christian Pedersen, f. 21de Juni 1867 (Landinspektør P.). *16 (11). Peter Nikolaj Secher, f. 14de Marts 1867 (Proprietær S. til Hjortshejlund). *17 (3). Jens Peter Sørensen, f. 29de Decbr. 1865 (Kontorbud S. ved Statsbanerne). *18 (12). Hans Chri-

stian Frederik Wissing, f. 28de August 1767 (Garver W.). *19 (9). Carl Gøtzsche, f. 26de Januar 1867 (Kjøbmand G.). *20 (4). Lars Carl Vilhelm Busse, f. 7de Maj 1866, optaget 1ste Januar 1880 (Hattemager B.). Ialt først 19 og tilsidst 19 Disciple.

Til de i Juni—Juli 1879 afholdte Afgangsprøver indstillede sig efterfølgende 5 studerende Disciple, 1 Realist til den højere Realafgangsexamen og 1 til den lavere, hvilke alle bestode med nedenfor nævnte Resultat. Derhos bestode 15 Disciple af IV Kl. Oprykningsprøven, af hvilke 13 opflyttedes i V Kl., men 1 forlod Skolen for at benytte denne Examen som Æquivalent for den højere Realafgangsexamen, og 1 forblev i Klassen.

1. Afgangsexamen for Studerende

af den sproglig-historiske Retning.

1. Brandt, Otto August la Cour, født 1. Jan. 1861.

af den mathematisk-natruvidenskabelige Retning:

2. Beck, Charles Gustav Adolf, f. 27. Septbr. 1860.
3. Bugge, Thomas, født 13. Decbr. 1860.
4. Gudme, Herman Peter Søren Lassen, f. 15. Februar 1861.
5. Petersen, Carl Georg Johannes, f. 24. Oktb. 1860.

2. Realafgangsexamen af højere Grad.

1. Bang, Christian Vilhelm, født 8. Novbr. 1861.

3. Realafgangsexamen af lavere Grad.

1. Muchitsch, Hans Julius, født 20. Maj 1863.

De skriftlige Prøver foretoges 16.—18. Juni i den af Ministeriet foreskrevne Orden, de mundlige 19.

Juni—11. Juli efter den i Indbydelsesskriftet angivne Tabel. De fra Ministeriet sendte Opgaver til de skriftlige Prøver vare følgende:

A. Afgangsexamen for Studerende.

1. Dansk Stil. a. (fri Opgave). Hvad gjør et Folk livskraftigt indadtil og stærkt udadtil?

b. (bekjendt Stof). Den nordamerikanske Frihedskrig og dens Betydning.

2. Oversættelse fra Latin til Dansk. Si consideret aliquis universam mundi administrationem, intelliget profecto, quam vera sit sententia Stoicorum, qui aiunt, nostri causa mundum esse constructum. Omnia enim, quibus constat quæque generat ex se mundus, ad utilitatem hominis accommodata sunt. Homo igne utitur ad calefaciendum et lucendum, ad coquendos cibos ferrumque fabricandum; utitur fontibus ad potum et ad lavacra, fluminibus ad agros irrigandos terminandasque regiones; utitur terra ad percipiendam fructuum varietatem, collibus ad vineta, planis ad segetem; utitur mari non solum ad commercia, verum etiam ad ubertatem omnis generis piscium. Quod si his elementis utitur, quibus est proximus, non et dubium, quin et coelo utatur, quoniam et coelestium rerum officia ad fertilitatem terræ, ex qua vivimus, temperata sunt. Sol irrequietis cursibus orbis annuos conficit et aut oriens diem promit ad laborem aut occidens noctem terræ inducit ad requiem et tum abscessu longius ad meridiem tum accessu propius ad septentrionem hiemis et æstatis vicissitudines facit, ut et hibernis humoribus terra pingvescat et æstivis caloribus fruges mitescant. Luna quoque, nocturni temporis gubernatrix, amissi ac recepti luminis vicibus menstrua spatia moderatur et cæcas tenebris noctes fulgore claritatis suæ illustrat, ut opera humana sine labore ac molestia confici possint. Astra etiam cetera vel ortu vel occasu suo certis stationibus opportunitates temporum subministrant. Quin et matas animantes in usum hominis a deo factas intelligimus, partim ad cibos partim ad vestitum partim ad operum auxilia. Sed Academici contra Stoicos disserentes solent quærere, cur, si deus omnia hominum causa fecerit, etiam multa contraria et inimica et pestifera nobis reperiantur quum in mari tum in terra. Quibus breviter responderi potest in hunc modum. Proposuit deus homini et bona et mala, quia sapientiam ei dedit, quæ tota fere in discernendis malis ac bonis sita est. Neque enim potest

quisquam eligere meliora et scire, quid bonum sit, nisi sciat idem reicere ac vitare, quæ mala sunt. Invicem sibi connexa sunt, et sublato alterutro utrumque tolli sit necesse.

Irrequietus, rastles.

3. Arithmetisk Opgave. 1. Naar Ligningen

$$x^4 + ax^3 + bx^2 + cx + d = 0$$

har to Par lige store Rødder, hvorledes maa da Koefficienterne b og d være udtrykte ved a og c , og hvor store blive Rødderne ligeledes udtrykte ved a og c ? Ex. $x^4 + 4x^3 + 9x^2 + x + 1/16 = 0$.

2. At finde x og y af Ligningerne

$$\begin{aligned} \log x \\ x \cdot y &= 8000, \\ \log y \\ y \cdot x &= 16, \end{aligned}$$

Logarithmerne tagne i det briggske System. De fundne Værdiers Rigtighed prøves.

(Løsningen af denne Opgave betragtes kun som fuldkomment tilfredsstillende, naar den er gennemført uden at støttes paa Opslag i Tavlen; men en fuldstændig Gjennemførelse ved Opslag er at foretrække for en ufuldstændig Gjennemførelse.)

4. Geometrisk Opgave. 1. En vilkaarlig Trekant med Siderne a, b, c og en Cirkel med Radius ρ ligge i samme Plan, den ene uden for den anden. Hvorledes udtrykkes ved a, b, c og ρ Siderne α, β, γ i en Trekant indskreven i den givne Cirkel, naar de skulle være parallelle med henholdsvis a, b, c ?

Hvorledes kan man konstruere Trekanten (i to Stillinger)?

2. Radierne r og r_a i en Trekants indskrevne og ene udvendige Berøringscirkel ere givne tillige med Afstanden d imellem Cirklernes Berøringspunkter med samme Side a . Sider og Vinkler søges udtrykte ved r, r og d .

Ex. a) $d=0$. b) $r=4, d=5, r_a=6$.

5. Opgave i Projektionstegning. Et Legeme er sammensat af et ret Parallelepipedum paa kvadratisk Grundflade og en Halvkugle, af hvis begrænsende Storcirkel en Del falder i en af Parallelepipedets rektangulære Sideflader, med Centrum i Linien imellem to modstaaende Kvadratsiders Midtpunkter og tangerende en af de øverste Kvadratsider. Parallelepipedets Højde er dobbelt saa stor som Halvkuglens Diameter og Kvadratsiden lig Halvkuglens Radius.

Der forlanges Afbildninger (Projektioner) af dette Legeme paa en vandret og en lodret Billedplan (Projektionsplan), idet

Halvkuglen berører og den nederste Kvadratside hviler i den vandrette Plan.

Den lodrette Billedplan kan vælges parallel med Parallelepipedets to lodrette Sideflader.

6. Beregningsopgave. I en Terning beregnes Diagonalens Vinkler med Kanten og med Sidefladen.

En Terning har en Kant paa 30 Fod, og paa dens Diagonal tænkes afsat fra det ene Hjørne A en Længde AE lig 30 Fod. Fra E tænkes draget Linier, EB, EC, ED til det andet Endepunkt af hver af Hjørnet A's Kanter, og tre andre Linier. EF vinkelret paa ABC, EG paa ACD, EH paa ADB, samt lagte Planerne EBF, EFC, ECG, EGD, EDH, EHB.

Derved tænkes dannet et konvext Polyeder med Hjørner i A, B, C, D, E, F, G, H. Dets Overflade, Volumen og indskrevne Kugles Radius søges, tillige med Hjørnet E's Sider ($\angle$ BEF, $\angle$ FEC o. s. v.

7. Fransk Stil. Den 15de August 778 tildrog der sig, i en lille Dal i Pyrenæerne, som endnu den Dag idag er bekendt under Navnet Roncevaux, et frygteligt Drama, som i flere Aarhundreder skulde begejstre alle de kristne Nationers Digtere. Historien fortæller os, at Frankernes Konge, Carl den store, kom tilbage fra et Tog til Spanien. I hans Bagtrop befandt sig alle Høvidsmændene for hans Hær og hele Blomsten af hans Hof. Den store Hær var passeret uden Uheld. Men pludselig i det Øjeblik, hvor Bagtroppen ankom i et snevert Pas, lod en forfærdelig Støj sig høre i de tykke Skove, hvormed de ene Del af Pyrenæerne endnu er bedækket. Tusinder af Folk kom ud derfra og kastede sig over Carls Soldater. Det var Baskerne, hvem Haabet om et stort Bytte fristede, og som desuden, ligesom alle Bjærgboere, ikke holdt af, at man saaledes krænkede deres Bjerge. De trængte Frankerne ned i den lille Dal, som er der ganske i Nærheden, for at gjøre sig den Glæde lettere at ned hugge dem. Og i Virkeligheden nedhuggede de dem lige til den sidste. Det er saaledes, at hin Roland døde, hvem Sagnet mere og mere har gjort til Midtpunktet i hele denne Fortælling og til Helten i hele dette Drama. Blandt de Digte, som ere blevne helligede denne Helts Ære, er intet berømt mere end Rolandskvadet. Vi kjende ikke dets Forfatter, men man kan ikke tvivle paa, at det er blevet forfattet af en Mand fra Normandiet henimod Slutningen af det ellefte Aarhundrede.

Den 15de August 778 skrives helt med Bogstaver. Bagtrop, arrière-garde. Blomst, élite. Pas, passage. Bjærgboer, montagnard. trænge ned, précipiter. gjøre, udtr. give. nedhugge, égorger. Sagn, légende. hvem . . . har gjort til, udtr. af hvem . . . har gjort Kvad, chanson. Mand fra Normandiet, normand.

B. Afgangsexamen for Realister og 4 Klases Examen.

1. Dansk Stil. De vigtigste Polardyr paa Land og i Hav og deres Betydning.

2. Latinsk Stil. Efter at Codrus var død 1068 før Christi Fødsel, var der ingen Konge i Athen. Statens Styrelse blev overdraget Øvrighedspersoner, men den havde endnu ingen Love. Da der derfor ikke var Fred iblandt Borgerne, og Staten plagedes af Uenighed, gav Draco Athenienserne Love i Aaret 624; men disse Love vare saa strenge, at Folket sagde, de vare skrevne med Blod, og trediv Aar senere blev Solon, en Mand af stor Retsindighed og en af Statens Archonter, udnævnt til at grundlægge ligesom en ny Stat ved Love. Han udmærkede sig ved en saadan Visdom og et saa stort Maadehold, at han blev baade Almuen og Raadet kjær. Hvor berømte Solons Love vare over hele Grækenland og i Italien, have mange Skribenter fortalt. Deres Rygte naaede endog til Rom, hvor Folket besluttede at sende Gesandter til Athen for at lære disse Love at kjende. Dog var der kun en ringe Lighed imellem dem og de Love, som Decemvirerne efter disse Gesandters Tilbagekomst skrev i Rom, og som blev kaldte de tolv Tavlers Love.

Styrelse, administratio. Øvrighedsperson, magistratus. plage, vexare. Retsindighed, justitia. grundlægge, condere. ligesom, velut. Raadet, senatus. Skribenter, scriptores. naa, pervenire.

3. Tysk Stil Da Napoleon i Krigen mod Preussen hurtig var ankommen som Sejrherre foran Berlin og der fik den Efterretning, at Levningerne af den preussiske Hær trængtes haardt, og at Spandau havde overgivet sig, saa udtrykte han sine Soldater sin Tak i følgende Ord: Soldater, I have ikke skuffet mit Haab, Eders Bedrifter svare ganske til det franske Folks Forventninger! Fjenderne ere dels faldne ved Sværdet, dels fangne. Vi have taget 60 Kanoner og 65 Fanner, 3 Fæstninger ere i vor Magt. Lige til Oder er Kongeriget Preussen besat af vore Vaaben, en Del af vore Tropper er draget ind i Hovedstaden. Denne Hæder tilhører Eder, Soldater;

I have alle kappedes om at yde Eders Kejser udmærket Tjeneste. I ville være uovervindelige, saa længe denne Aand besjæler Eder. Gaar derfor nu ogsaa Russerne modig i Møde, forskrækkes ikke for den nye Fjende, fornyer i Preussen Slaget ved Austerlitz. Snart ville ved Hære følge efter Eder, for at hævede Eders Erobring.

Levning, Ueberrest. trænge, drängen. overgive sig, sich ergeben. udtrykke, ausdrücken. skuffe, täuschen. Bedrift, That. svare til, entsprechen. kappes, wetteifern. yde, leisten. Tjeneste, Dienst i Flertallet. besjæle, beseelen. fornye, erneuern. følge efter, nachfolgen. hævede, behaupten.

Tallene skrives med Bogstaver.

4. Arithmetik. 1. 840 Tønder Korn kjøbes à 10 Kr. 50 Ø. og sendes med $4\frac{1}{6}$ Procents Omkostninger til Norge; $\frac{1}{8}$ af Kornet fordærves af Søvand og sælges for 5 Kr. pr. Tønde. Resten sælges saaledes, at der tjenes $7\frac{1}{2}$ Procent paa hele Handelen.

Hvad er da hele Partiet solgt for? Hvor meget er der betalt for 1 Tønde af det ufordærvede Korn?

2. Hvorledes kan man af en given Proportion danne nye Proportioner ved Addition og Subtraktion af Leddene?

Sætningerne bevises og anvendes dernæst paa følgende Op-gaver:

a. Tallet 1000 deles i to Dele, hvis Forhold er som $\sqrt{3}$ til $\sqrt{2}$. Delene findes med en Nøjagtighed af 0,1.

$$b. \text{ Ligningen } \frac{x+a}{b-x} = \frac{x-b}{a-x}$$

opløses med Hensyn til x , og det fundne Udtryk prøves ved Indsættelse i Ligningen.

$$c. \text{ Af Ligningen } \frac{\log ax}{\log bx} = \frac{\log x}{\log b}$$

findes $\log x$, og Udtrykkets Rigtighed prøves.

5. Geometri. 1. I Siden AB af Trekanten ABC er der givet et Punkt M. Trekanten MBC afskæres og erstattes ved en anden MCN lige saa stor saaledes, at der dannes en ny Trekant AMN lige stor med ABC.

I Siden AB af Trekanten ABC er der givet to Punkter L og M. Trekanten MBC erstattes ved en anden lige saa stor, MNC, og LAC ved en anden lige saa stor, LNC, saaledes, at der dannes en ny Trekant LMN lige saa stor som ABC.

2. I en Cirkel med Radius r er indskrevet en regelmæssig Tolvkant. Man skal finde dennes Side, Diagonalerne fra samme Vinkelspids til alle de øvrige og Arealet af det af Tolvkant-siden afskaarne Segment (Afsnit).

3. I en Cirkel med Radius 10 Alen er givet Buen AB 8 Alen lang, Buen CD 12 Alen lang. Korderne AC og BD skjære hinanden i et Punkt O indenfor Cirkelperiferien. Hvor mange Grader, Minutter og Sekunder indeholder Vinklen AOB?

C. Realafgangsexamen af levere Grad,

hvertil Skolen selv gav følgende skriftlige Opgaver:

Dansk Stil. 1) Grønland og dets Brboere. 2) Knud den store.

Regning.

I.

a) At beregne Størrelsen: $x = \sqrt[5]{1,05673^3 - \sqrt[7]{0,7}}$

b) M. udsætter 10,000 Kr. paa Rente og Rentes Rente til 2 pCt. halvårlig, N. ligeledes 10,000 Kr. til 4 pCt. årlig. Hvor meget ejer M. mere end N. efter 10 Aars Forløb.

c) At finde x af Ligningen

$$x - \sqrt{4x - 19} = 4.$$

II.

a) En Cirkels Areal er 1,27324 □'. Find Cirkelns Diameter og Periferi, samt Mellemproportionalen til disse 2 Linier.

b) En Pyramide paa kvadratisk Grundflade, hvis Areal er 30', har en Højde, som er lige saa stor som Diagonalen i Grundfladen. Hvor stor er Kanten i en Terning med samme Volumen som Pyramiden?

Ved Afgangsexamen for Studerende samt den højere Realafgangsexamen (og tildels IV Kl. Examen) var Medlem af Undervisningsinspektionen, Professor Dr. Stæen tilstede og deltog i Bedømmelsen af Mathematik, Naturlære, Engelsk og Tysk. Som tilfornordnede Censorer mødte Docent Dr. Gertz i Dansk Stil, Latin, Græsk, Historie og Oldnordisk, Prof. Sick i Fransk og Latin (IV Kl.), forhenv. Adjunkt Grønlund i Geografi og Naturhistorie.

Afgangsexamen for Studerende.

Juli 1879.	Dansk Stil. I.	Dansk Stil. II.	Oldnordisk.	Fransk.	Tysk.	Engelsk.	Historie.	Latin, skriftl.	Latin, (mundlig i det læste).	Latin, (mundlig, ikke læst).	Græsk.	Naturlære.	Arithmetik, (skriftlig).	Arithmetik, (mundlig).	Geometri, (skriftlig).	Geometri, (mundlig).	Mekanisk Fysik med Optik	Kemisk Fysik med Astronomi og Meteorologi
Brandt, O. A. la Cour . . .	mg. ÷	g. +	mg. +	g.	"	g. +	mg. +	mg. ÷	g.	g. +	mg. ÷	mg. +	"	"	"	"	"	"
*Beck, Ch. G. A.	tg. +	mg. ÷	mg. ÷	tg. g.	g. +	"	mg. g. ÷	"	"	"	"	"	g.	ug. ÷	tg. +	ug. ÷	mg. g. ÷	g. +
Bugge, Th. . .	mg.	mg.	mg. ÷	tg. g.	"	g. ÷	g. g. ÷	"	"	"	"	"	mg. g. ÷	mg. g.	g. +	g. +	g. g. ÷	g.
Gudme, H. P. S. L.	g. +	mg. ÷	mg. ÷	mg. ÷	"	mg. ÷	tg. +	"	"	"	"	"	mg. g. ÷	ug. ÷	mg. +	mg.	ug. ÷	mg.
Petersen, C. G. J.	mg.	g. +	mg.	mg.	"	g.	mg. ÷	"	"	"	"	"	g.	ug. g. ÷	g. +	g.	mg. g. ÷	mg. +

De bestode saaledes alle: O. A. L. Brandt erholdt 1. Karakter med 89 Points, C. G. A. Beck 2. Karakter med 78 Points, T. Bugge 2. Karakter med 67 Points, H. P. S. L. Gudme 1. Karakter med 85 Points og C. G. J. Petersen 1. Karakter med 87 Points.

Afgangsexaminer for Realister.

Juli 1879.	Dansk.	Dansk Stil.	Tysk.	Fransk.	Engelsk.	Historie.	Geografi.	Arithmetik	Geometri.	Naturlære.	Naturhist.	Skrivning og Tegning.
A. Afgangsexamen af højere Grad:												
Bang, C. V.	"	mg. ÷	gg. ÷	g.	gg. +	tg.	gg. ÷	gg. ÷	tg. +	mg. ÷	gg. ÷	"
B. Afgangsexamen af lavere Grad:												
Muchitsch, H. J.	g.	mg.	gg.	"	"	g.	g.	mg.	mg.	"	g.	mg.

De bestode saaledes: C. V. Bang med 47 Points, H. J. Muchitsch med 53 Points.

IV Klases Hovedexamen.

Juli 1879.	Dansk.	Latin.	Tysk.	Fransk.	Historie.	Geografi.	Arithmetik.	Geometri.	Naturhist.	Naturlære.	Græsk.
H. O. Lange	mg.	ug.	mg.	ug.	mg. +	ug.	mg.	ug. .	ug.	"	mg. +
C. T. O. Petersen	mg. +	mg. +	mg. +	ug.	ug. .	ug.	mg.	ug. .	mg.	"	mg.
F. A. F. Fjelstrup	mg.	mg. .	ug. .	mg. .	ug. .	ug. .	mg. +	ug. .	ug. .	"	ug.
E. J. Riis	tg. +	mg. .	mg. +	mg. .	mg. .	mg. +	mg. .	ug. .	mg.	mg.	"
J. W. Hammerich	mg.	mg. .	mg. +	mg. .	mg. .	mg. +	mg. .	mg. +	mg. +	mg.	"
O. J. Gudme	ug.	mg.	mg. .	mg. +	mg. +	mg.	mg.	mg. .	mg. .	"	mg.
M. H. C. Gede	mg. .	mg. .	ug. .	mg. .	mg.	mg. .	mg. .	tg.	mg. +	"	mg. +
E. E. Secher	mg. .	ug. .	mg. +	mg. +	mg.	mg. .	tg. +	tg.	mg. +	"	mg. +
R. J. Gøtsche	mg. .	mg. .	mg. +	mg. +	mg.	mg. +	mg. .	mg. .	mg. .	"	mg. .
G. E. F. Willerup	mg. .	mg. .	tg. +	tg. +	mg. .	ug. .	tg. +	mg. .	ug. .	mg. .	mg. .
F. C. C. Zahlmann	mg.	mg. +	mg. +	mg. .	mg. .	ug.	ug.	mg. .	ug. .	"	mg. .
P. F. Assens	mg. .	mg. +	mg. +	mg. .	mg. .	mg. .	tg.	mdl. +	mg. +	"	mg. .
M. A. Lassen	mg. .	mg. .	mg. .	mg. .	tg. .	mg.	mg. +	mg. .	mg. .	mg. .	"
T. V. Gøtsche	mg. .	mg. .	mg. .	mg. .	mg.	mg.	mg. +	mg. +	mg. .	mg. .	"
H. M. Hansen	g. +	g.	mg.	mg. .	mg.	mg. +	mdl.	g. +	g.	"	g. .

Angaaende Kathedralskolens Forberedelsesskole, der som saadan har bestaaet siden den ny Skoleordnings Indførelse, væsentlig for at erstatte Tabet af de to nederste Klasser, men tillige som Fortsættelse af Hr. Albecks tidligere Drengeskole omfatter Børn fra den yngre og yngste skolesøgende Alder, skal her meddeles, at den fremdeles bestyres af Hr. Albeck og Adjunkt Schaldemose, at den for Tiden tæller 129 Elever fordelt i 6 Klasser, at af Kathedralskolens Lærere undervise Overlærer Kleisdorff, Adjunkterne Lohse, Engell og Hoffmeyer foruden Bestyrerne navnlig i øverste Klasse, samt at der derhos er 3 faste Lærere, 1 Lærerinde, 1 Tegnelærer og 1 Gymnastiklærer. Ligesom denne Anstalt i de senere Aar har afgivet det største Antal af de i Kathedralskolen optagne Disciple og der herfra henvises til den, naar der forespørges om Børns Forberedelse til den lærde Skole, saaledes søges den ogsaa af et ikke ubetydeligt Antal udenbys Dreng, der først senere kunne optages her, fordi det maa antages, at de der, hvor hele Undervisningen er beregnet paa den lærde Skole, ville finde den sikreste og bedste Forberedelse dertil. Dette kan nemlig siges uden i nogen Maade at vrage andre Skoler eller Lærere, fordi disse ikke kunne have det bestemte og udelukkende Maal og ikke staa i saa direkte Forbindelse med den lærde Skole, som denne Forberedelsesskole.

IV.

Skolens Beneficier.

A. De Beneficier, som bortgives af Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet efter Ræktors Ind-

stilling*), have i Skoleaaret 1879—80 været tillagte følgende Disciple:

1. Fri Undervisning: C. T. O. Petersen, A. A. Liisberg, P. F. Assens, S. P. Hansen, N. A. B. Kastrup, M. A. Lassen, G. E. F. Willerup, C. J. Kristensen, C. O. Cortes, M. Rasmussen, D. H. V. N. R. Petersen, O. J. Gudme, L. R. Laursen, H. R. V. Bjerre, P. S. M. Wellejus, J. J. Markussen, R. Wasmann, H. V. Rasch og S. M. Rasmussen.

2. Undervisning mod nedsat Betaling: F. A. F. Fjelstrup og L. U. la Cour.

3, Mellemste Stipendium (70 Kr., alt at udbetale): N. A. B. Kastrup, C. A. Fritz.

4. Laveste Stipendium (40 Kr., alt at udbetale): L. V. Cortes.

5. Extraordinær Gratist: N. W. Schaldemose. Desuden har Ministeriet af de 12 til dets Raadighed paa Finansloven stillede extraordinære Fripladser for et Aar (1. April 1880—31. Marts 1881) tilstaaet saadanne til A. V. Petersen og L. C. V. Busse.

6. Puggaards Legat (80 Kr., 40 Kr. at udbetale, 40 Kr. at oplægge): Th. M. Irgens-Bergh.

---

*) Det meddeles her til Forældres og Værgers Underretning, at Ansøgninger om fri Skolegang eller de dermed i Forbindelse staaende Stipendier, som kunne stiles til Ministeriet eller til Rektor, maa indgives til Rektor ved det ny Skoleaars Begyndelse, senest til Begyndelsen af September. Ansøgningen maa indeholde fuldstændige Oplysninger om Vedkommendes Formuesstilling og ledsages af paalidelige Vidnesbyrd fra bekendte Mænd. Uagtet et Beneficium kun tildeles for et Aar ad Gangen, behøver den, der allerede har nydt et saadant, ikke fremdeles at ansøge derom, ligesom Skolen ogsaa selv indstiller dem, der ere værdige dertil, til Forhøjelse af et lavere Beneficium. De øvrige Legater ansøges ikke, men tildeles efter Indstilling og Bestyrelsens Beslutning. Ingen Discipel kan ansøge om Beneficium for efter et Aars Skolegang.

B. Det grevelige Moltkeske Legat for Embedsmænds Sønner (2 Portioner, hver paa 80 Kr.), hvortil Lensbesidderen af Grevskabet Bregentved udnævner, oppebæres af J. W. Hammerich og C. Mielche.

C. Rosenkrantz's Legat (aarlig 93½ Kr.), uddeles til 4 værdige og trængende Disciple af Biskoppen og Rektor, med Stadfæstelse af Stifterens, Rigsraad Rosenkrantz's Descendent, Besidderen af Stamhuset Rosenholm, dengang Kammerh. Lensbaron H. H. Rosenkrantz. Heraf fik: S. P. Hansen 33½ Kr., N. A. B. Kastrup, C. T. O. Petersen og C. J. Kristensen hver 20 Kr.

D. Pastor Hertels Legat (henved 20 Kr. hvert andet Aar), navnlig bestemt til Flidsbelønninger af gode Bøger for Disciple af Mellemlklasserne. Rektor indstiller til Stiftsøvrighedens Approbation. Heraf fik J. Kjærtinge Wilsters Oversættelse af Homers Iliade og Odysse, M. Rasmussen Scharlings Pilgrimsfærd i det hellige Land, L. R. Laursen Allens Haandbog i Danmarks Historie.

E. Student Davidsens Legat (2 Portioner, hver paa 20 Kr.) tildeles efter Rektors Indstilling af Stiftsøvrigheden: M. A. Lassen og P. F. Assens.

F. Foghs Legat (1 Portion paa 20 Kr.) tildeles en Dimittend efter Rektors Indstilling af Ejeren af Ryomgaard, nu Godsejer Mourier-Petersen: H. P. S. L. Gudme.

G. Stougaards Legat (1 Portion paa 16 Kr.) tildeles efter Rektors Indstilling af Stiftsøvrigheden: O. A. la Cour Brandt.

H. Pastor Schoubyes Legat (1 Portion paa 80 Kr.) tildeles af Rektor og Lærerne til en Dimittend eller Student af Testators Slægt. Blev ikke uddelt.

I. Kantor J. Kabells Legat (1 Portion paa 80 Kr.) tildeles af Rektor og Lærerne til en Dimittend: H. P. S. L. Gudme.

K. Pastor A. L. Kabells Legat (1 Portion paa 80 Kr.) tildeles af Rektor og Lærerne til en Dimittend: T. Bugge.

L. Nis Nissens Legat. Renterne for 1879 udgjorde $1053\frac{1}{3}$ Kr., hvilket Beløb af Rektor og Lærerne kort før Juleferien blev saaledes fordelt:

1. De $\frac{4}{5}$ (til uformuende Disciple, der vise god Opførsel) $842\frac{2}{3}$ Kr.: P. F. Assens 80 Kr., S. P. Hansen, N. A. B. Kastrup og C. T. O. Petersen hver 70 Kr.; A. A. Liisberg 60 Kr. 66 Ø.; O. J. Gudme 60 Kr.; J. C. Kristensen og M. A. Lassen hver 50 Kr.; G. F. F. Willerup, M. Rasmussen og D. H. V. N. R. Petersen hver 40 Kr.; A. E. H. Gudme 32 Kr.; R. H. V. Bjerre, V. A. Petersen og J. Ueberwald hver 30 Kr.; L. U. la Cour og C. O. Cortes hver 25 Kr.; J. J. Markussen og P. S. M. Vellejus hver 20 Kr.

2. Den $\frac{1}{5}$ (til Disciple, der uden egenlig at behøve Understøttelse, udmærke sig ved Flid og Sædelighed) $210\frac{2}{3}$ Kr.: A. E. Bülow 15 Kr. 66 Ø.: C. Dalgas, H. O. Lange og F. A. F. Fjelstrup hver 15 Kr.; E. J. Riis, M. H. C. Gede, E. E. Secher, R. J. Gøtsche, V. Esmann, P. V. Brasch, S. M. Sørensen, F. Dalgas, V. Langballe, H. Jensen og E. F. Rahr hver 10 Kr.; J. A. Kjærtinge, L. R. Laursen, T. S. J. Thomsen, C. A. Fritz og L. Beck hver 8 Kr.

V.

Uddrag af Skolens Regnskab for Finansaaret 1879—80.

	I n d t æ g t.	Kr.	Ø.
Beholdning den 1. April 1879.....		11,694.	69
Arvefæsteafgift.....		1,376.	66
Forudbetaling.....		41.	26
Tiendeafgift.....		25,320.	13
Forudbetaling.....		216.	70
Indtægter af Kirker og Præstekald.....		1,510.	17
Forudbetaling.....		111.	56
Optaget af Sparekassen.....		2,000.	”
Renter af Obligationer.....		96.	”
Renter af Prioritetsobligationer.....		3,736.	16
Skolekontingenter.....		11,344.	20
Indskrivningspenge.....		400.	”
Testimonier.....		120.	”
Forskjellige Indtægter.....		30.	”
Indkomne Restancer.....		5.	33
Tilskud fra Skolefonden *).....		17,000.	”
		75,002.	86

Lateris 75,002. 86

*) For dem, der gjerne strax bemærke denne Post og opgive, hvor stort Tilskud Skolerne kræve, bemærkes, at for denne Skoles Vedkommende er Tilskuddet en nominel Post, da der til Gjengjæld indsendes aarligt Overskud af lignende Størrelse, idet Kassebeholdningen til ingen Tid maa overskride et vist Beleb; i Finansaaret 1879—80 er saaledes modtaget 17,000 Kr., indsendt 10,000 Kr.; 1878—79 modtaget 12,000 Kr., indsendt 10,000 Kr.; 1877—78 modtaget 12,000 Kr., indsendt 11,000; 1876—77 modtaget 13,000 Kr., indsendt 10,000; 1875—76 modtaget 14,500 Kr., indsendt 18,000 Kr.; 1874—75 modtaget 8,500 Kr., indsendt 16,000 Kr.; 1873—74 modtaget 2,500 Kr., indsendt 3000 Rdl.; 1872—73 modtaget 2500 Rdl., indsendt 2300 Rdl.; 1871—72 modtaget 3000 Rdl., indsendt 3000 Rdl.; 1870—71 modtaget 4400 Rdl., indsendt

	Transport	75,002.	86
Bibliotheket		40.	”
Kabells Legat under Bibliotheket		”	”
Indeholdt i Gager		1,279.	99
Stipendiefonden		260.	86
Rosenkrantz's Legat		93.	50
Fogh-Wilsters —		20.	”
Stougaards —		16.	”
Dauidsens —		40.	”
J. Kabells —		80.	”
A. L. Kabells —		80.	”
Puggaards Legat		80.	”
Schoubyes —		80.	”
Nissens —		1,400.	13
	Summa	78,473.	34

Udgift.

	Kr.	Ø.
Skatter af Jordebogskontoen	1,675.	57
Kirkerne	444.	4
Indsendt Overskud	10,000.	”
Lønninger	27,312.	”
Honorar for Inspektion	300.	”
Løn til Pedel	444.	”
Erstatning for Skolepenge	1,184.	”
Timebetaling	3,861.	70
Pensioner og Ventepenge	5,037.	85
Bibliotheket	745.	24
Kabells Legat under Bibliotheket	”	”
Bygningernes Vedligeholdelse	757.	91
Hovedreparation	1,699.	18
	Lateris	53,461. 57

2000 Rdl.; 1869—70 modtaget 3000 Rdl., indsendt 4000 Rdl.; 1868—69 modtaget 6000 Rdl., indsendt 6000 Rdl., og saaledes fremdeles, saa at Skolen i Virkeligheden ikke trænger til Tilskud.

	Transport	53,461.	57
Leje af Badehus		80.	„
Inventariets Vedligeholdelse		328.	84
Brændsel		1,223.	26
Belysning		47.	38
Skatter		405.	35
Regnskabsføring		920.	„
Rengjøring		469.	73
Porto og Skrivematerialier		377.	4
Programmer		233.	48
Andre Udgifter		41.	85
Til Indøvelse i Skydning		177.	„
Indsendt til Livsforsikring		909.	11
Stipendiefondeu		174.	60
Rosenkrantz's Legat		93.	50
Fogh-Wilsters —		20.	„
Stougaards —		16.	„
Dauidsens —		40.	„
J. Kabells —		80.	„
A. L. Kabells —		80.	„
Puggaards —		20.	„
Nissens —		1,209.	49
Udsat rentebærende		2,000.	„
	Summa	62,408.	20
Beholdning den 31. Marts 1880		16,065.	14
	Balance	78,473.	34

VI.

Undervisningen.

Med Hensyn til de brugte Lære- og Læsebøger er der med Ministeriets Tilladelse af 28. Juni 1879 sket følgende Forandring fra indeværende Skoleaars Begyndelse: Kapers tyske Sproglære (ny Udg. af Hjorts) indføres fra neden af istedetfor Rung og Funchs Bøjningslære og Funchs Syntax.

Oversigt over hvad der er læst og lært i Skoleaaret 1879—80.

Dansk.

(Gram.)

I Kl. og I Realkl. Funchs Læsebog for Mellemklasserne er benyttet til Oplæsning og Analyse. Af Holst's større poetiske Læsebog og Johansens „Livet i Danmark“ ere adskillige Digte lærte udenad. Oldsagn om danske Konger ere meddelte efter Saxo. Bojesens danske Sproglære læst og repeteret i I Realkl. 1 Stil om Ugen.

II Kl. og II Realkl. Funchs Læsebog for Mellemklasserne. Af Holst's større poetiske Læsebog og Johansens „Livet i Danmark“ ere endel Digte lærte udenad. Arentzens nordiske Mythologi. Som i foregaaende og følgende Klasser er der nu og da læst et større Digtværk. 1 Stil om Ugen.

III Kl. og III Realkl. Samme Læsebog og Lærebøger som i foregaaende Klasse; desuden er Flors Haandbog i den danske Literatur bleven brugt. Den matematiske Afdeling af III Kl. har i Forbindelse med Realklassen lært Dorphs græske Mythologi. Partier af Iliaden (Wilsters Oversættelse) ere forelæste. 1 Stil om Ugen.

IV Kl. og IV Realkl. Læreren har søgt at gjøre Diciplene i begge Afdelinger bekendte med de vigtigste Forfattere og Værker i den poetiske Literatur, bestandig med Flors Haandbog som Grundlag. Arentzens nordiske og Dorphs græske Mythologi ere repeterede af IV Realkl. i 1 Time om Ugen, i hvilken Rektor desuden har givet kulturhistoriske Meddelelser navnlig om Oldtidens og det gamle Nordens Aandsliv, med Forevisning og Forklaring af mange Afbildninger. 1 Stil om Ugen, hvortil Æmnet i Reglen er hentet fra Skolefagene.

V og VI Kl. i Forening. Der er meddelt en

Oversigt over Literaturen fra Holberg til Øhlenschläger (begge medregnede). 2 Stile om Maanedene. Svensk efter Hammerichs Læsebog.

Oldnordisk.

(Rektor.)

V Kl. Wimmers Læsebog S. 1—26 og Gunløgs Saga er gjenne læst og repeteret, Wimmers mindre Formlære læst med ikke faa Udeladelser, siden er den flere Gange gjentaget og et og andet mere medtaget. Under Læsningen er foretaget Analyse, dels af et mindre til hver Gang foresat Stykke, dels af de vigtigste Sprogformer, med stadig Henførelse til Dansk og tilknyttede sproghistoriske Bemærkninger. Lejlighedsvis literaturhistoriske Oplysninger.

VI Kl. Wimmers Læsebog S. 37—55, 61—68 og 74—107, Wimmers mindre Formlære flere Gange gennemgaaet med Forbigaaelse af alt mindre vigtigt. Hver Gang er analyseret en Del af Lektien, og det hele Pensum er repeteret. Der opgives til Afgangsexamen Wimmers Læsebog de ovennævnte Afsnit, Hoff og Hofforys oldisl. Læsestykker. 1. og 2. Hefte.

Tysk.

(Lohse.)

I Kl. og I Realkl. Kapers Læsebog for Mellemklasserne S. 150—201. Af Hjorts kortfattede tyske Sproglære, omarbejdet af Kaper, de vigtigste Afsnit af Formlæren. Realkl. 1 ugenl. Stil paa Skolen efter Ankjærs Stiløvelser.

II Kl. og II Realkl. Kapers og Simonsens Læsebog for de højere Klasser S. 1—52, Hjort-Kapers tyske Sproglære, Formlæren. Af Realklassen har den Afdeling, som vil tage den mindre Afgangsexamen, desuden repeteret c. 100 Sider af Kapers Læsebog for Mellemklasserne, medens den Afdeling, som vil tage

den større Examen, har skrevet en ugenlig Stil i Hjemmet efter Ankjærs Stiløvelser, desuden haft mundlige og skriftlige Øvelser paa Skolen.

III Kl. og III Realkl. Kapers og Simonsens Læsebog for de højere Klasser S. 1—35, og af den poetiske Del S. 1—25 (med Forbigaaelse af enkelte Digte). Maanedslæsning efter samme Bog S. 158—218. Extemporallæsning. Hjort-Kapers tyske Sproglære. Af Realklassen have de Disciple, som forberede sig til Examen af højere Grad, skrevet en ugenlig Stil efter Kapers Stiløvelser for Mellemlasserne, medens de mindre Realister have repeteret Kapers Læsebog for Mellemlasserne, Halvdelen af de første 71 Sider, desuden Side 72—201, og Kapers og Simonsens Læsebog S. 1—35.

IV Kl. og IV Realkl. Kapers og Simonsens Læsebog for de højere Klasser S. 210—242, af den poetiske Del S. 39—62 (Schiller), Schillers Wilhelm Tell. Maanedslæsning: Archenholtz's Geschichte des 7-jährigen Krieges S. 1—119 og 167—190. Extemporallæsning. Bøjningslæren og Syntaxen repeteret. Realisterne have skrevet en ugenlig Stil efter Kapers Stiløvelser for de højere Klasser, desuden haft mundlige og skriftlige Øvelser paa Skolen.

V Kl. Goethes Hermann u. Dorothea, Lessings Nathan der Weise; ex tempore: Lessings Minna v. Barnhelm. Maanedslæsning: Archenholtz's 7-jähriger Krieg, anden Del S. 1—228, Wielands Oberon. Syntax repeteret. En ugenlig Stil.

Fransk.

(Schaldemose.)

I Kl. og I Realkl. Sicks Læsebog, 1ste Afd. S. 31—35, 36—56, 59—87. Ahn 1ste Kursus S. 75—97 skriftlig. De regelmæssige og uregelmæssige Verber efter Sicks Grammatik.

II Kl. og II Realkl. Sicks Læsebog for de lavere Klasser, 2den Afd. S. 1—90. Sibberns Stiløvelser, 1ste Afs. 17 Stykker af 1—49. Formlæren med Undtagelse af de uregelmæssige Verber.

III Kl. og III Realkl. Sick 2den Afd. S. 77—132. Sibberns Stiløvelser, enkelte Exempler af Stykkerne 50—82. Enkelte Stile paa Skolen. Formlæren efter Garrigue.

IV Kl. og IV Realkl. Sick 2den Afd. S. 73—115, 117—130, 133—140, 144—163, 184—208. Formlæren og om Participerne og Ordstillingen efter Garrigue. 35 Stile. Omtr. 20 Gange Extemporallæsning. Maanedslæsning 150 Sider i Dans la prairie.

V Kl. Pio: Lectures fr. S. 1—131. Extemporallæsning S. 131—158, 216—222. Syntaxen efter Garrigue. 1 Stil om Ugen, nogle Stykker af Sibberns Stiløvelser mundlig. Maanedslæsning: Conscience, un gentilhomme pauvre og Scribe, une femme qui se jette, par la fenêtre.

VI Kl. Pio: Lectures fr. S. 77—200; Extemporallæsning S. 21—30, 46—77. Det vigtigste af Garrigues Grammatik. 60 Stile. Maanedslæsning c. 600 Sider.

NB. Alle Klasser daglig læst Gloser og franske Stykker udenad (fra et Par Linier til hele Lektier).

Engelsk.

(Kleisdorff.)

I Realkl. Listovs Læsebog 1ste Afd. S. 1—22. Sammes Elementarbog S. 1—27; alle de danske Stykker skrevne; desuden Afskrift (ialt c. 50 Stile).

II Realkl. Listovs Læsebog 1ste Afd. S. 24—51; Sammes Læsestykker S. 1—60. Sammes Elementarbog S. 27—44. Sammes Stiløvelser 1ste Afdeling S. 1—13; omtrent 50 Stile, hyppig Afskrift og Diktat.

III Realkl. Listovs Læsestykker S. 155—204. Løkkes Læsebog for Mellemlklasser S. 1—25; 33—35; 36—43. Som Maanedslæsning: Coopers the spy S. 1—89. Lassens Opgaver S. 33—51. Rosings Formlære. 1 Stil om Ugen; desuden Diktatstile.

En Discipel, som forberedes til Realafgangsexamen af lavere Grad, har i 1 ugenlig Time læst: Listovs Læsestykker S. 118—155; Lassens Opgaver S. 16—24; Rosings Formlære.

IV Realkl. Løkkes Læsebog for Mellemlklasser S. 66—71; 85—103; 104—176. Som Maanedslæsning: Marryat: The Children of The New Forest S. 83—336; af og til Extemporallæsning. Lassens Opgaver S. 43—59, 169—176. 1 Stil om Ugen: desuden Diktatstile. Rosings Formlære.

Til Afgangsexamen opgives:

Listovs Læsestykker S. 98—118; 178—204; og Løkkes Læsebog for Mellemlklasser S. 1—5; 6—9; 10—17; 30—31; 33—35; 36—45; 46—63; 66—71; 85—103; 104—176.

V Kl. Løkkes Læsebog for Mellemlklasser S. 1, 5, 6—9; 10—17; 30—31; 33—35; 36—45; 46—62; 66—71. Listovs Elementarbog S. 1—37 (mundlig og skriftlig). Løkkes Grammatik: Formlæren.

VI Kl. Løkkes Læsebog for Mellemlklasser S. 82—84, 85—95, 118—127, 131—176. Som Maanedslæsning: Dickens: A Christmas Carol (100 Sider); desuden Extemporallæsning i Læsebogen. Løkkes Grammatik.

Til Afgangsexamen opgives:

Løkkes Læsebog for Mellemlklasser: S. 1—16; 30—35; 36—45; 46—62; 66—71; 73—81; 82—84; 85—95, 118—127, 131—176.

Latin.

I Kl. (Neergaard.) Forchhammers Læsebog undtagen de latinske Stykker S. 21—23. Alle de

danske Stykker skrevne. Madvigs Sproglære: Formlæren. Jævnlig mundlige og skriftlige Øvelser.

II Kl. (Neergaard.) Fibigers og Pios udvalgte Stykker S. 90—96; 100—112. Madvigs Grammatik § 177—260; repeteret Bøjningslæren. 1 Stil skreven hjemme hver Uge, stadig mundlige og skriftlige Øvelser paa Skolen. Kern og Krebs: Latinske Ord og Talemaader S. 1—24. Extemporallæsning. Corn. Nepos: Epaminondas.

III Kl. (Kleisdorff.) Cicero: Pro lege Manilia; Ovids Forvandlinger (efter Bloch): Pyramus og Thisbe, Io og Perseus. Fibigers og Pios udvalgte Stykker S. 100—111 og 130—135 (Nepos og Cæsar). Extemporallæsning. Madvigs Sproglære læst og repeteret. 1 Stil hjemme hver Uge; hyppig mundlige og skriftlige Øvelser paa Skolen. Kern og Krebs: Latinske Ord og Talemaader.

IV Kl. (Neergaard.) Fibigers og Pios Udvalg: S. 58—62; 96—98; 112—121; 211, 216, 219—223, 228—234 (5 Kap. af Cicero, 37 Kap. af Cæsar, 21 Kap. af Livius). Cicero: 3die og 4de Tale mod Catilina, Talen for det maniliske Lovforslag, Ovids Forvandlinger (efter Bloch): Verdensaldrene, Deukation, Ocyrrhoe, Battus, Europa, Cadmus, Ino og Athamas, Pyramus og Thisbe, (800 V.). 1 Stil hjemme hver Uge; stadig mundlige og skriftlige Øvelser paa Skolen. Madvigs Sproglære repeteret. Kern og Krebs: Latinske Ord og Talemaader.

V og VI Kl. i Forening. (Rektor.) Undervisningen har været helt fælles. Der er læst Cicero de Offic. 2 og 3 Bog, Livius 23 Bog, Vergils Æneide 8 og 9 Bog. Dimittenderne have repeteret det meste af forrige Aars Læsning, V Kl. tillige læst Cic. pro Archia og pro Milone. Literaturhistorie efter Tregders Lærebog (til Slutningen af Sølvalderen), romerske Antikviteter efter Thomsens Lærebog. Fra Bladet er

læst noget af Terens's Phormio og Henrichsens Op-
gaver S. 1—129. hvorefter ogsaa skriftlige Oversættel-
ser ere udarbejdede, 1 hjemme hver Uge, i Slutningen
af Skoleaaret flere paa Skolen.

Til Afgangsexaman opgives:

Horats Odernes 1ste og 2den Bog, alle Epistlerne.
Vergils Æneide 8de og 9de Bog. Livius 23de Bog.
Tacitus Annales 1ste og 13de Bog samt Hist. 1, Qvin-
tilian (alt efter Flemmers Udvalg). Cicero Offic. 2den
og 3die Bog, oratio Philippica 2.

Græsk.

III Kl. (Kleisdorff.) Bergs Forskole og
Xenophons Anab. 2den Bog, 1ste Kap. Bergs Form-
lære. Dorphs Mythologi, S. 1—52.

IV Kl. (Rektor.) Xenophons Anabasis 3die
Bog. Homers Odysse, 9de Bog. Bergs Formlære.
Dorphs Mythologi.

V Kl. (Neergaard.) Herodot, 9de Bog; Xe-
nophons Memorab., 2den Bog. Platons Apologi og
Kriton. Homers Iliade, 1ste og 6te Bog. Dorphs My-
thologi. Christensen: det græske Statsliv fra 2den Af-
deling II.

VI Kl. (Lohse.) Lykurgs Tale mod Leokra-
tes, Xenophons Memorab. 1ste Bog og Kap. 1—3 af
2den Bog; Homers Odysse, 2den og 3die Bog. Treg-
ders Mythologi. Christensen: det græske Statsliv.
Thomsens Ordføjningslære. De 2 sidste Aars Læs-
ning repeteret.

Til Afgangsexamen opgives: Homers Iliade, 1ste
og 2den Bog, Odysseens 1ste, 2den, 3die og 12te Bog;
Tregders Anthologi: Elegier, Epigrammer og Mele
(Alkaios, Sapfo, Anakreon), ialt c. 600 Vers. Xeno-
phous Memorara. I. og II., 1—3; Lykurg mod Leo-
krates; Herodot VI, 102—140; VII, 201—239; VIII,
1—96; IX, 38—70.

Religion.

(Gram.)

I Kl. og I Realkl. Balslevs Lærebog til „Troen“, dernæst Hovedstykkerne af Resten. Assens mindre Bibelhistorie: det gamle Testamente og Hovedpunkterne af det ny Testamente. Bibellæsning.

II Kl. og II Realkl. Balslevs Lærebog fra „Troen“ til Slutningen. Første Hovedstykke repeteret. Assens mindre Bibelhistorie: det ny Testamente; det gamle Testamente repeteret. Bibellæsning.

III Kl. og III Realkl. Balslevs Lærebog og Assens mindre Bibelhistorie ere repeterede. Bibellæsning.

V og VI Kl. Matthæi og Stykker af Lukas Evangelium, Oversigt over Romer- og Korinther-Brevene. Hovedpunkterne af Kirkehistorien fra Oldtiden til Reformationen og den nyeste Tid. Den augsburgske Trosbekjendelse.

Historie.

(Engell.)

I Kl. og I Realkl. Oldtidens Historie efter Blochs Lærebog for Realskoler.

II Kl. og II Realkl. Middelalderens Historie fra § 3 og Nordens Historie til 1523.

II r. har desuden læst Blochs Lærebog 2den Del indtil den store nordiske Krig.

III Kl. og III Realkl. Samme Bog, 2den Del og den nyere og nyeste Tids Historie til 1815.

III R. har repeteret det hele Kursus.

IV Kl. Nordens Historie fra Aar 1660 efter Blochs Lærebog for Realskoler; Oldtidens Historie efter Thriges Lærebog til Aar 201.

IV Realkl. læst og repeteret det hele Kursus.

V Kl. Thrige: Oldtidens Historie, til Thebens

Overmagt. Blochs den nyere og nyeste Tids og Slutningen af Middelalderens Historie.

VI Kl. Thrige: Nordens Historie og Oldtiden. Bloch: Middelalderen, den nyere og nyeste Tid. Dog er Nordens Historie tildels lært efter Blochs Lærebog.

Geografi.

(Hoffmeyer.)

I og I Realkl. Indledningen, Nord- og Østevropa efter Erslevs Geografi Nr. 2.

II og II Realkl. Mellem- og Sydevropa. De mindre Realister have desuden særlig læst Asien og Afrika.

III og III Realkl. Asien, Afrika og Amerika. De mindre Realister have desuden særlig læst Australien og repeteret hele Evropa.

IV og IV Realkl. har repeteret hele Geografien samt læst mathematisk Geografi efter et dikteret Uddrag.

Naturhistorie.

(Hoffmeyer.)

I og I Realkl. Krybdyr, Padder, Fisk, Leddyr og egenlige Bløddyr efter Feddersens „Dyreriget“.

II og II Realkl. Bløddyrene og den almindelige Del efter Feddersens „Dyreriget“. Indledningen til Botaniken efter Erslevs „Planteriget“.

II r. Det samme Pensum efter Feddersens og Erslevs „Naturens Bog“.

III og III Realkl. Plantefamilierne, Anatomien og Fysiologien efter Erslevs „Planteriget“. Bløddyr og „Den almindelige Del“ efter Feddersens „Dyreriget“.

III r. Plantefamilierne og Repetition af Zoologien efter „Naturens Bog“.

IV og IV Realkl. Repetition af hele Zoologien og Botaniken.

V Kl. math. Afdeling: Foghs Geologi helt gennemgaaet.

Naturlære.

III Kl. og III Realkl. (Mylord). Ligevægt, Varme, Magnetisme og Gnidningselektricitet efter Lorenz's Lærebog.

IV Kl. og IV Realkl. (Mylord). Læren om Bevægelsen, Lyset og Galvanismen samt Repetition af Resten af Lorenz's Lærebog. Kemien efter Jespersens Lærebog.

V Kl. 1) Den mathematisk-naturv. Afdeling. (Mylord.) Schmidts Lærebog i Experimentalfysiken, første Del. 2) Den sproglig-hist. Afdeling. (Ostermann). Schmidts mindre Lærebog til Lyden (med Forbigaaelse af Elektriciteten). Jørgensens Astronomi til Parallaxe.

VI Kl. (Mylord.) 1) Den math.-naturv. Afdeling. Schmidts Lærebog i Experimentalfysiken, 2den og 3die Del, med enkelte Forbigaaelser. Repeteret hele det læste Pensum. 2) Den sprogl.-hist. Afdeling. (Ostermann). Elektricitet, Lyden og Lyset efter Schmidts mindre Lærebog. Jørgensens Astronomi: fra Aberration. Repeteret hele det læste Pensum.

Mathematik.

Regning. I Kl. (Engell) og I Realkl. (Mylord). Blandede Opgaver, Kursregning, Rentesregning og Procentregning. Geometri. I Kl. og I Realkl. (Ostermann). Steens „Hovedformerne i Rummet“, Kap. 1. Arithmetik. I Kl. og I Realkl. (Ostermann). Steens „Elementær-Arithmetik“ til Division med en Brøk, med tilhørende Opgaver.

II Kl. og II Realkl. (Christensen). Steens elementære Geometri til § 82.

Geometrisk Tegning 1 Time om Ugen.

Arithmetik: Proportioner og Decimalbrøk efter Steens elementære Arithmetik, Potens efter Steens elementære Algebra. En Del Opgaver ere løste skriftligt dels i Hjemmet dels paa Skolen.

Praktisk Regning 1 Time om Ugen: sammensat Reguladetri og Delingsregning.

De Disciple, der forberedes til Realafgangsexamen af lavere Grad, have haft særlige Øvelser i 2 ugentlige Timer i praktisk Regning og Logarithmer.

III Kl. og III Realkl. (Christensen.) Geometri. Steens Geometri § 51—151. Realklassen og den mathem.-naturvidensk. Afd. desuden geometriske Konstruktioner og praktisk Regning.

Arithmetik. Potens og Rod til § 26, Ligninger af 1ste og 2den Grad med 1 eller flere ubekjendte efter Steens elementære Algebra.

Skriftlige Hjemmearbejder hver Uge.

Disciplen, der forberedes til Realafgangsexamen af lavere Grad, har sluttet det anordnede Kursus samt repeteret det læste Pensum.

IV Kl. og IV Realkl. (Christensen.) Steens elementære Algebra: Ligninger med flere ubekjendte, Ligningers Anvendelse og Logarithmer; repeteret hele Algebraen. Realklassen i en særlig Time repeteret Arithmetiken. Steens Geometri læst ud og repeteret. Realklassen og den mathem.-naturvidensk. Afdeling geometriske Konstruktioner. Regning. 1 Gang om Ugen Hjemmeopgaver.

V Kl. (Mylord.) Steens rene Mathematik fra Permutationer til Annuiteter (inkl.), med Undtagelse af Regning med forkortet Decimalbrøk. Steens Stereometri. J. Petersens Trigonometri. J. Petersens Konstruktions-Opgaver, de første 200 gennemgaaede paa

Skolen. Projektionstegning. Opgaver hjemme to Gange om Ugen.

VI Kl. (Ostermann.) J. Petersens analytiske Geometri. J. Petersens Konstruktions-Opgaver fra 200 og ud, med Undtagelse af den største Del af Drejningstheorien, gennemgaaede paa Skolen. Repeteret hele det matematiske Pensum. Projektionstegning. Opgaver hjemme 2 Gange om Ugen.

Tegning, Skrivning og Sang

er indøvet paa samme Maade som i det foregaaende Aar. Da Frihaandstegning efter Ministeriets Tilladelse bortfaldt i øverste Realklasse, har denne Øvelse været indskrænket til meget lidet, nemlig kun særligt for de andre Realklasser, idet den geometriske Tegning, der er lagt i Matematiklærerens Haand, har optaget Tiden i de nederste studerende Klasser. Til Sang har i det hele været anvendt 3 Timer om Ugen, nemlig 1 til Sammensang, 1 for de ældre Disciple (VI—III Kl.), 1 for II Klasse og II Realkl. samt I Klasse og I Realklasse.

Gymnastik.

Ligesom i forrige Skoleaar har der i dette været anvendt 18 Timer om Ugen til denne Undervisning, nemlig 16 hele Timer og 4 halve. Disciplene have været fordelt paa 4 Hold, der hvert har haft 4 Timer og de to yngste desuden to halve Timer paa de Dage, da de ingen hel Time havde, for at de kunde faa Legemsøvelse hver Dag. Første Hold (VI og V Kl.) har indøvet Hugning, Exercits og Gymnastik, i Sommerhalvaaret tillige en Gang om Ugen Salon- og Riffel-skydning; andet Hold (IV og III Kl.) Gymnastik og Exercits; tredje Hold (II Kl. og II Realkl.) og fjerde Hold (I Kl. og I Realkl.) Gymnastik og forberedende Øvelser. De to sidste Hold har været paa over 30

Disciple. Skydeøvelserne begyndte den 28de Maj og ophørte 8 Septbr. Svømningen begyndte 28de Juni og ophørte 26de Septbr.

Lørdag den 29de Maj d. A. indfandt Gymnastik-inspektøren, Kammerherre Oberst Wegener sig for at inspicere denne Undervisning, og samtlige Klasser bleve præsenterede for ham.

Indberetning om Udfaldet af Skarpskydningen i Skydeaaet 1879:

Antal Disciple som deltog i Øvelsen.	Afstand.	Skuddenes Antal.	Træffere.	Points.	Totalsum.
6	100 Al.	200	192	449	641
6	200 -	200	186	339	525
6	300 -	250	227	421	648
6	400 -	165	122	208	330

Samtlige Skud ere afgivne med den for Hæren reglementerede Baglade-Ingeniør-Karabin mod de for Hæren normerede Skiver.

Ved Præmieskydningen den 8. Septbr., hvori 4 Disciple deltog, opnaaedes af Præmietagerne følgende Resultat:

Præmietager.	Alder.	Afstand.	Skud.	Træffere.	Points.	Totalsum.
C. Dalgas.....	17	300 Al.	5	5	9	14
N. A. B. Kastrup	17 $\frac{3}{4}$	300 -	5	5	9	14

Ved Omskydning blev C. Dalgas Nr. 1 og N. A. B. Kastrup Nr. 2.

Præmierne bestode i: 1) Thiers: histoire du Consulat et de l'Empire. 2) Paludan-Müllers Adam Homo og Ungdomsværker.

VII.

Bibliotheket

har i Løbet af indeværende Skoleaar modtaget følgende Tilvæxt:

Mathematik.

- Tidsskrift for Mathematik, udg. af H. G. Zeuthen, Aarg. 3. Kbh. 1879.
- Nouvelles annales de mathématiques, réd. par Gerono et Brisse, tome 18. Paris 1879.
- Gram, J. P., Om Rækkeudviklinger, bestemte ved Hjælp af de mindste Kvadraters Methode. Kbh. 1879.
- Petersen, J., Metoder og Theorier til Løsning af geometriske Konstruktionsopgaver, 2den Udg. Kbh. 1879.
- Schmidt, S., Arithmetiske Opgaver for Latin- og Realskoler. Odense 1879.

Naturvidenskab.

- Tidsskrift for populære Fremstillinger af Naturvidenskaben, udg. af C. F. Lütken og Eug. Warming, Bd. 26. Kbh. 1879.
- Tidsskrift for Physik og Chemi, udg. af A. Thomsen, A. Paulsen og Th. Thomsen, Aarg. 18. Kbh. 1879.
- Botanisk Tidsskrift, udg. af den botan. Forening i Kbh., red. af Hj. Kiærskou, Bd. 3, 1—4. Kbh. 1879.
- Forhandlinger ved de skandinaviske Naturforskere 1., 4., 7., 10. og 11. Møde i Götheborg 1839, Christ. 1844, 1856, 1868 og Kbh. 1873.
- Ditlevsen, J. G., Grundtræk af Menneskets Histologi, H. 6—10. Kbh. 1879 (sluttet).
- Friis, G., Fiskeøiet, et Bidrag til den sammenlignende Anatomi. Kbh. 1879.
- Hansen, E. Chr., Organismer i Øl og Ølurt. Kbh. 1879.
- Hofmeister, W., Handbuch der physiologischen Botanik, Bd. 2—3. Leipz. 1866 og 1877.
- Jacobsen, J. C., og Rothe, T., Beskrivelse af Væxthusene i Universitetets botaniske Have i Kjøbenhavn. Kbh. 1879 fol.
- Jenssen-Tusch, H., Tillæg til Nordiske Plantenavne. Kbh. 1870.
- Navnefortegnelse til Nordiske Plantenavne. Kbh. 1871.
- Kjærbølling, N., Skandinaviens Fugle, 2den Udg. ved J. Collin. Kbh. 1875—77.
- Paulsen, A., Naturkræfterne, Lev. 28—32. Kbh. 1879 (sluttet).

- Poulsen, V. A., Botaniske Vægtavler til Brug ved Undervisningen i Skolerne. Kbh. 1879.
- Schmidt, K., Lærebog i Experimentalfysiken, Del 3 (Astronomien). Odense 1879.
- Schübeler, F. C., Væxtlivet i Norge. Christ. 1879.
- Warming, E., Haandbog i den systematiske Botanik. Kbh. 1879.

Lægevidenskab.

- Bloch, O., Om nogle Former af acut suppurativ Betændelse i de lange Rørknogler. Kbh. 1879.
- Bokkenheuser, V., Om Salicylsyrens Indvirkning paa den akute Ledderevmatisme. Kbh. 1879.
- Buntzen, J. E., Om Ernæringens og Blodtabets Indflydelse paa Blodet. Kbh. 1879.
- Friedenreich, A., Bidrag til den nosologiske Opfattelse af Athetosen. Kbh. 1879.
- Ingerslev, E., Bidrag til Eklampsiens Ætiologi, Prognose og Behandling. Kbh. 1879.
- Levy, Fr., Om serøse Exsudater i Pleurahulen. Kbh. 1879.
- Lykke, J., Bidrag til Læren om Moral Insanity. Kbh. 1879.
- Mygge, J., Om Ægteskaber mellem Blodbeslægtede. Kbh. 1879.
- Paulli, R., Studier over Urethrotomia interna. Kbh. 1879.

Historie.

- Historisk Tidsskrift, udg. af den danske histor. Forening, red. af C. F. Bricka, femte Række, Bd. 1. Kbh. 1879.
- Historisk Tidsskrift, udg. af den norske histor. Forening, Bd. 1 og 2. Krist. 1871—72.
- Antiqvariske Annaler, Bd. 1—4. Kbh. 1812—27.
- Antiqvarisk Tidsskrift, udg. af det kgl. nordiske Oldskrift-Selskab, Bd. 1—3. Kbh. 1855—63.
- Aarbøger for nordisk Oldkyndighed og Historie, udg. af det kgl. nord. Oldskrift-Selskab. Kbh. 1879.
- Samlinger til jydsk Historie og Topografi, udg. af det jydsk hist.-topogr. Selskab, Bd. 7. Aalborg 1878—79.
- Personal-historiske Notitser om Embedsmænd og Bestillingsmænd i Aalborg i Fortid og Nutid, samlede af E. Tauber, fortsatte af A. H. Nielsen, H. 1—3. Aalborg 1879.
- Scriptores rerum Danicarum, tom. 5—8. Havn. 1783—1834 fol.
- Valdemar Sejr, udvalgt samling af samtidige kildeskrifter og oldbreve, i dansk oversættelse ved A. D. Jørgensen. Kbh. 1879.

- Diplomatarium Vibergense, Breve og Aktstykker til Viborg Bys og Stifts Historie 1200—1559, udg. af A. Heise. Kbh. 1879.
- Aarsberetninger fra det kgl. Geheimearchiv, indeh. Bidrag til dansk Historie af utrykte Kilder, Bd. 6, 4. Kbh. 1879.
- Norske Magazin, Skrifter og Optegnelser ang. Norge og forfattede efter Reformationen, udg. af N. Nicolaysen, Bd. 1—3. Christ. 1858—70.
- Meddelelser fra det norske Rigsarchiv, Bd. 1, H. 1 og 3. Christ. 1865 og 70.
- Anna Komnena, Alexiade, oversat fra græsk af O. A. Hovgård, H. 1 og 2. Kbh. 1879.
- Daae, L., Udvalg af Breve, hovedsagelig fra bekendte Nordmænd, til Prof. R. Nyerup. Christ. 1861.
- Kong Christiern den Førstes norske Historie 1448—1458. Christ. 1879.
- Ejnhart, Kejser Karl den stores liv og levned, i oversættelse af P. Kierkegaard. Kbh. 1878.
- Gardiner, S. R., Tredivaarskrigens Historie, oversat af eng. Kbh. 1879.
- Grundtvig, N. Fr. S., Brage-Snak om græske og nordiske Myther og Oldsagn. Kbh. 1844.
- Mundsmag af Danmarks Krønike, 2det Opl. Kbh. 1844
- Hansen, J., A travers la diplomatie. Paris 1875.
- Fra Diplomatiens Verden. Kbh. 1875.
- Kauffmann, W., Tilbagetoget fra Dannevirke og dets hemmelige Historie. Kbd. 1865.
- Kjær, L. O., Studier af Oldtidslivet og Oldtidshistorien. Kbh. 1864.
- Lanfrey, P., Histoire de Napoléon 1er, tome 5. Paris 1875.
- Müller, P. E., Critisk Undersøgelse af Danmarks og Norges Sagnhistorie. Kbh. 1823.
- Münter, Fr., Undersøgelser om de danske Ridderordeners Opriindelse. Kbh. 1822.
- Nielsen, Y., Jens Bjelke til Østråt, Norges Riges Kantsler. Krist. 1872.
- Rask, R., Den ældste hebraiske Tidsregning indtil Moses. Kbh. 1828.
- Reiser, C. Fr., Historiske-Beskrivelse over den store Ildebrand 1728.
- Ricard, S., Précis de la mythologie scandinave. Copenh. 1863.
- Rosenberg, C., Nordboernes Aandsliv fra Oldtiden til vore Dage, Bd. 2, 2. Kbh. 1880.

- Rosenørn, M. H., Greve Gert af Holsten og Niels Ebbesen af Nørreris, H. 6. Randers 1879.
- Ræder, J. G. F., Danmark under Svend Estridsen og hans Sønner. Kbh. 1871.
- Steenstrup, Joh., Danske og norske Riger paa de brittiske Øer i Danevældens Tidsalder, H. 1. Kbh. 1879.
- Stolpe, P. M., Dagspressen i Danmark, Bd. 2. Kbh. 1879.
- Weber, G., Allgemeine Weltgeschichte, Bd. 14, Abth. 1, Hälfte 2. Leipzig 1879.
- Vedel-Simonsen, Den danske Adels- og Ridderstands Historie indtil den i Danmark indførte Souverænitet. Kbh. 1816.
- Vogt, J. H., Optegnelser om sit Liv og sin Embedsvirksomhed 1784—1846, udg. af den norske hist. Forening, Christ. 1871.

Geografi.

- Geografisk Tidsskrift, udg. af Bestyrelsen for det kgl. danske geogr. Selskab og redig. af E. Erslev, Bd. 3. Kbh. 1879.
- Petermann's Mittheilungen aus J. Perthes' geographischer Anstalt, herausg. von E. Behm und M. Lindeman, Bd. 25. Gotha 1879
- Ergänzungshefte Nr. 58 og 59.
- Andersen Feldborg, A., Denmark delineated, or sketches of the present state of that country. Edinb. 1824.
- Kant, Imm., Physische Geographie, 2te Aufl. von J. J. W. Vollmer, Bd. 1—2. Mainz u. Hamb. 1816.
- Kålund, P. E. Kr., Bidrag til en historisk-topografisk beskrivelse af Islands Nordlændinge-fjærding. Kbh. 1879.
- Peschel, O., Völkerkunde, 4te Aufl. Lpz. 1877.
- Neue Probleme der vergleichenden Erdkunde, 3te Aufl. Lpz. 1878.
- Steen Bille, Beretning om Corvetten Galathea's Reise omkring Jordan 1845—47, Deel 1—3. Kbh. 1849—51.
- Ussing, J. L., Fra en Rejse, archæologiske Skildringer. Kbh. 1873.
- Vandal, A., En karriole à travers la Suède et la Norwége. Paris 1876.

Rets- og Statsvidenskab.

- Love og Expeditioner vedk. Kirke- og Skolevæsen, udg. af H. V. Skibsted 1878. Kbh. 1879.
- Hof- og Statskalender for Aaret 1880.

- Danmarks Statistik. Statistisk Tabelværk, 4de Række, Litra A. Nr. 1, B. Nr. 1 og 2, C. Nr. 1, D. Nr. 1. Kbh. 1878—79.
- Statistiske Meddelelser, 3die Række, B. 1. Kbh. 1879.
- Uddrag af Aarhus Byraads Forhandlinger for 1878.
- Nationalekonomisk Tidsskrift, udg. af V. Falbe Hansen og W. Scharling, Bd. 13 og 14. Kbh. 1879.
- Falbe-Hansen og Scharling, Danmarks Statistik, H. 9—12. Kbh. 1879.
- Lassen, J., Om Betingelserne for Forsøgets Strafbarhed. Kbh. 1879.
- Matzen, H., Københavns Universitets Rethistorie 1479—1879, Del 1—2. Kbh. 1879.
- Skonning, H. H., Taxste-Bog. Aarhus 1647.

Sprogvidenskab.

- Nordisk Tidsskrift for Filologi, Bd. 4. Kbh. 1879—80.
- Jahresbericht über die Fortschritte der classischen Alterthumswissenschaft, herausg. von C. Bursian, Jahrg. 6. Berlin 1879.
- Archiv für das Studium der neueren Sprachen u. Literaturen, herausg. von L. Herrig, Bd. 61 og 62. Braunsch. 1879.
- Le Courrier de Vaugelas, réd. par E. Martin, année 1re et 2me. Paris 1868—70.
- 9e année. Paris 1878—79.
- Kort Udsigt over det philol.-hist. Samfunds Virksomhed i Aarene 1874—78. Kbh.
- Abrahams, A., og Arlaud, O., Franske Læsestykker til Brug for Mellemlasserne. Kbh. 1879.
- Jung, C. F., Lærebog i Fransk, Kursus 1 og 3. Kbh. 1879.
- Fransk Grammatik til Brug for højere Real- og Pige-skoler, 2den Udg. Kbh. 1880.
- Lund, Joh., Engelske Stiløvelser. Odense 1879.
- Grimm, Jac. u. Wilh., Deutsches Wörterbuch, Bd. 4, Abth. 1, Hälfte 2, Lief. 1; Bd. 6, Lief. 4 og 5. Leipz. 1879—80.
- Hagerup, E., Om det danske Sprog i Angel, 2den Udg. besørget af K. J. Lyugby. Kbh. 1867.
- Kristiansen, V., Bidrag til en Ordbog over Gadesproget og saakaldt Daglig Tale. Kbh. 1866.
- Povelsen, S., Prosodia danica eller danske Rimekunst. Kbh. 1671.

Oldtidens Literatur.

- Brandes, E., Ushas og Ushashymnerne i Rigveda. Kbh. 1879.
 Heiberg, J. L., Quaestiones Archimedeae. Hauniae 1879.
 Lykurgs Tale mod Leocrates med Kommentar af F. Nutzhorn
 (4de Hæfte af C. Bergs Udvalg af attiske Taler). Kbh.
 1859.
 Plutark, Levnedsskildringer, i oversættelse fra græsk ved
 V. Ullmann, H. 1—5. Arendal 1876—77.
 Ammianus Marcellinus, Femogtyve år af Roms historie,
 oversat fra latin ved V. Ullmann, H. 1—7. Arendal
 1877—80.
 T. Maccii Plauti comoediae, rec. J. L. Ussing, vol. 3, pars 2.
 Havn. 1880.

Nyere Literatur.

- Algreen-Ussing, T., Beviis for at Ad. Oehlenschläger er
 gaaet fra Sands og Samling. Kbh. 1820.
 Arentzen, Kr., Baggesen og Oehlenschläger, literaturhist.
 Studie, Bd. 1—8. Kbh. 1870—78.
 v. Bergen, G. L., Ad. Oehlenschlägers Mindeblade fra Ud-
 landet, uddragne af "Bibliothèque des chemins de fer".
 Randers 1857.
 Borchsenius, O., Fra Fyrrerne, literære Skizzer, Række 1.
 Kbh. 1878.
 Brandes, G., Søren Kierkegaard, en kritisk Fremstilling i
 Grundrids. Kbh. 1877.
 Hammerich, M., Ewalds Levnet, 2den Udg. Kbh. 1861.
 Heiberg, A. C. L., Thomas Kingo, en Levnetsbeskrivelse.
 Odense 1852.
 Mynster, C. L. N., Nogle Bidrag til Literatur og Æsthetik.
 Kbh. 1871.
 Nyerup, R., og Rahbek, K. L., Bidrag til den danske Digte-
 kunsts Historie, Del 1—6. Kbh. 1800—1828.
 Oehlenschläger, A., Svar paa Hr. Capt. Abrahamsons Re-
 cension over mine nordiske Digte, en æsthetisk Afhandling.
 Kbh. 1808.
 Olsen, G. H., Indlæg i Anledning af Hr. Prof. Oehlenschlägers
 Appel til Publikum fra Theatercensorerne. Kbh. 1816.
 Werlauff, E. C., Tillæg til "Holbergiana". Kbh. 1856.
 Grágás efter det Arnamagnæanske Haandskrift Nr. 334 fol.,
 Stadarhólsbók, udg. af Kommissionen for det Arnamagn.
 Legat. Kbh. 1879.
 Sturlunga Saga, ed. by G. Vigfusson, vol. 1—2. Oxford 1878.

- Brandt, C. J., Ældre danske Digtere, H. 1—4. Kbh. 1860—61.
 Pøder Lolles Samling af danske og latinske Ordsprog, optrykt af R. Nyerup. Kbh. 1828.
- Mau, E., Dansk Ordsprogskat, H. 11—16 (sluttet). Kbh. 1879.
- Fausbøll, V., Vægter-Versene i deres ældre og yngre Skikkelse. Kbh. 1862.
- Sneedorff Birch, Fr., Phantasmus, en Samling af danske Folkesagn. Aarh. 1828.
- Baggesen, J. J., Om Jøderne, en Anmeldelse. Kbh. 1813.
 — Taschenbuch für Liebende, aufs Jahr 1810. Tübingen.
- Grundtvig, N. F. S., Kvædlinger eller Smaakvad. Kbh. 1815.
 — Digte, 2det Opl., Kbh. 1869.
 — Paaske-Lilien, 3die Udg. Kbh. 1865.
- Gyllembourg-Ehrens-vård, Samlede Skrifter, 2den Udg., Bd. 1—12. Kbh. 1867.
- Heiberg, P. A., Politie-Forhøret og Kiendelsen i Sagen ang. Visen: Hver Mand i Byen om Indtoget taler. Kbh. 1790.
- Hermidad, Em. St., En Vandring i Syden. Kbh. 1843.
- Krossing, N., Digte. Kbh. 1838.
- Povel Eliesens danske Skrifter, udg. ved C. E. Secher. Kbh. 1855.
- Storm, Edv., Samlede Digte. Kbh. 1785.
- Tode, J., Samlede danske poetiske Skrifter, Deel 1—2. Kbh. 1793.
 — Prosaiske Skrifter, Deel 1—4. Kbh. 1793—98.
- Friis, P. C., Samlede Skrifter, udg. af G. Storm, H. 2 og 3. Krist. 1879.
- Steffens, H., Hvad jeg oplevede, overs. af Fr. Schaldemose, Deel 1—10. Kbh. 1840—45.
- Brandes, G., Esaias Tegnér, en literaturpsychologisk Studie. Kbh. 1878.
- Lenau, N., Savonarola, oversat af Chr. Richardt. Kbh. 1876.
- Tieck, L., Der junge Tischlermeister, Novelle in sieben Abschnitten, Th. 1—2. Blin 1836.
- Arentzen, Kr., Shakspeare, en Karakteristik efter G. G. Gervinus. Kbh. 1854.
- Brandes, G., Hovedstrømninger i det 19de Aarhundredes Literatur: Emigrantlitteraturen. Kbh. 1872.
 — — Naturalismen i England. Kbh. 1875.

Konst.

- Overskou, Haandbog for Yndere og Dyrkere af dansk dramatisk Literatur og Kunst, 4de Udg. ved E. Collin. Kbh. 1879.

- Textbuch zu Seemann's kunsthistorischen Bilderbogen, H. 1—2.
Lpz. 1879.
- Stark, C. B., Handbuch der Archäologie der Kunst (sluttet).
Lpz. 1880.

Pædagogik og Skolevæsen.

- Meddelelser angaaende de lærde Skoler med dertil hørende
Realundervisning i Kongeriget Danmark for Aarene 1857—
78, udg. af A. C. P. Linde (Hefte 1) og A. F. Asmussen
(H. 3). Kbh. 1879.
- Meddelelser angaaende Sorø Academi for Aarene 1857—78, udg.
af A. F. Asmussen. Kbh. 1880.
- Aar bog for Kjøbenhavns Universitet, den polytekniske
Læreanstalt og Kommunitetet, indeholdende Meddelelser
for de akadem. Aar 1864—71, udg. af C. Goos, H. 2. Kbh.
1878.
- for det akad. Aar 1877—78. Kbh. 1879.
- Skolens Reform, et Tidsskrift udg. af Milo og Schneekloth,
Aarg. 1—7. Kbh. 1850—56.
- Vor Ungdom, Tidsskrift for Opdragelse og Undervisning,
udg. af Pio, Trier og Voss. Kbh. 1879.
- Gurlitt, J., Hamburgische Schulschriften, nach dem Tode des
Verfs. herausg. von C. Müller. Magdeb. 1829.
- Nissen, H., Afhandlinger vedrørende det høiere og lavere
Skolevæsen. Christ. 1876.
- Pingel, V., Fortsatte Betragtninger over den lærde Skole.
Kbh. 1879.
- Rosing, M., Dr. Pingel og den lærde Skole. Sorø 1879.
- Steen, A., Sveriges højere Skoler. Kbh. 1880.
- Jastrau, L., Sange til Skolebrug, udsatte for tre lige Stemmer.
Odense 1879.
- Haandbog i Roning, udg. af Kbh.s Gymnastikforening, 2det
Opl. Kbh. 1880.
- Lawn-tennis, efter det eng. ved V. H., udgivet af Kbh.s
Gymnastikforening. Kbh. 1880.
- Programmer fra Universitetet og fra de danske, norske
og svenske Skoler 1878—79, af hvilke følgende indeholde
Afhandlinger:
1. Indbydelsesskrift til Kjøbenhavns Universitets Aarsfest
til Erindring om Kirkens Reformation 1878 (C. Goos,
Strafferetsplejens almindelige Grundsætninger). — Indby-
delsesskrift i Anledning af Hs. Maj. Kongens Fødsels-

dag den 8de April 1879 (J. N. Madvig, Bemærkninger om enkelte Punkter af den romerske Strafferetspleje i Republikens Tid).

Festskrifter, udgivne i Anledning af Universitetets Firehundredaarsfest Juni 1879 (af det theologiske Fakultet: H. V. Sthyr, Lutheranerne i Frankrig i Aarene 1524—26; af det philosophiske Fakultet: J. L. Ussing, Ledeje Kirke paa Sjælland og de tyske Dobbeltkapeller; R. Nielsen, Philosophiske Grundproblemer; E. Holm, Holbergs statsretlige og politiske Synsmaade; af det rets- og statsvidenskabelige Fakultet: A. Aagesen, Om Singulærsukcession i Formuerettigheder inter vivos; af det lægevidenskabelige Fakultet: P. L. Panum, Vort medicinske Fakultets Oprindelse og Barndom; A. S. N. Stadfeldt, Fødslen ved Bækkenets Svulster; C. Reisz, Emphyemet som Udgang af Pleuropneumoni; C. G. Gædeken, Tilfælde af hysterisk Lidelse i Barnealderen; C. E. With, Peritonitis appendicularis; af det matematisk-naturvidenskabelige Fakultet: A. Steen, Den elastiske Kurve og dens Anvendelse i Bøjningstheorien; S. M. Jørgensen, Om en ny Række Chromammoniakforbindelser; J. Thomsen, Thermochemiske Undersøgelser over Qvælstoffets Ifter og Syrer; T. N. Thiele, Castor, calcul du mouvement relatif et critique des observations de cette étoile double; H. G. Zeuthen, Om Flader af fjerde Orden med Dobbeltkeglesnit). — Levnedbeskrivelser af de ved Kbh.s Universitets Firehundredaarsfest promoverede Doktorer og Licentiat, meddelte af dem selv. — Beretning om Kbh.s Universitets Firehundredaarsfest, udg. af E. Holm.

2. Herlufsholm (J. Forchhammer, Vejledning til Møntsamlingen paa H.; Nogle Skolespørgsmaal). Kjøbenhavn (Metropolitanskolen: A. F. W. Paulsen, Historisk Fremstilling af de vigtigste Undersøgelser over Straalevarmen). Nykjøbing (Chr. Listov, Vitae Themistocli, Aristidis, Epaminondae, efter Cornel. Nepos; Nogle Skrivelser og Betænkninger om forskellige Skolespørgsmaal). Roskilde (Tillæg til Fortegnelsen over Skolens Bibliothek Nr. 3). Sorø (Th. Hansen, Walleusteins Lager, oversat). Reykjavik (J. Thorkeleson, Supplement til islandske Ordbøger: danki-bónarmadr).

Aalesund (V. Voss, Mathematiken i Middelskolen og Gymnasiet). Kristiania (Kathedralskolen: J. Utheim, Prøver af en historisk Læsebog. — Aars og Voss's latin-

og realskole: Om religions-undervisningen i gymnasierne; Forhandlinger om en forandring i retskrivningen; Nogle vink om fremgangsmaaden ved undervisningen i fremmede sprog; Om legemernes masse og dens indflydelse paa bevægelsen, af Ole Johannesen. — Gjertsens skole: M. Gjør, Gallien før og under Romernes herredømme). Kristianssund (Jæger, Enkelte versregler til den tyske grammatik). Skien (A. Ludvigsen, Supplement til Englands Historie i Daa's Lærebog i Verdenshistorie, II. Den nyere Tid). Stavanger (Borch, Stuarterne i England).

Halmstad (Fr. Anderson, Om gränserna för skolans verksamhet). Kristianstad (A. Ahlén, Kr.s läroverks historiska Museum). Linköping (J. E. D. Iverus, Sveriges Vespertilionidæ och Soricidæ, craniologiska studier). Lund (P. J. C. Dubb, Reseberättelse). Nyköping (G. V. Schotte, Bidrag till N. elementarläroverks historia, Donationer). Skara (E. V. Lindskog, De cognitione theologica commentatio). Stockholm (Gymnasium: C. v. Friesen, De vita et scriptis M. Annaei Lucani. — Maria allmänna läroverk: Historisk framställning. — Nya elementarskolan: P. A. Siljeström, Tal vid skolans femtioårs-minnesfest). Umeå (J. O. Högstadius, Reseberättelse). Westerås (J. E. Modin, Reseberättelse). Örebro (N. R. W. Gellerstedt, Förteckning öfver Ö. läroverks myntsamling).

Filosofi.

- Fichte, J. G., Versuch einer Kritik aller Offenbarung, 2te Aufl. Königsb. 1793.
- Die Bestimmung des Menschen. Berlin 1800.
- Heiberg, J. L., Perseus, Journal for den speculative Idee, No. 1 og 2. Kbh. 1837 og 38.
- Martensen, H., Den menneskelige Selvbevidstheds Autonomie, paa dansk udg. af L. V. Petersen. Kbh. 1841.
- Nicolaus Notabene, Forord, Morskabslæsning for enkelte Stænder efter Tid og Leilighed. Kbh. 1844.
- Nielsen, R., Mag. S. Kierkegaards "Johannes Climacus" og Dr. H. Martensens "christ. Dogmatik". Kbh. 1849.
- Paa Kierkegaardske "Stadier", et Livsbillede. Kbh. 1860.
- Om "den gode Villie" som Magt i Videnskabten. Kbh. 1867.
- Om Tilværelsens ideale Magter i Skjæbne og Forsyn, 2det Opl. Kbh. 1867.

- Nielsen, R., Religionsphilosophie. Kbh. 1869.
- Natur og Aand, Bidrag til en med Physiken stemmende Naturphilosophie. Kbh. 1873.
  - Om Phantasiens Magt, sex Forelæsninger. Kbh. 1876.
  - Om Samfundets Vilkaar, sex folkelige Foredrag. Kbh. 1877.
- Sibbern, Fr. Chr., Menneskets aandelige Natur og Væsen, et Udkast til en Psychologie, Del 1—2. Kbh. 1819 og 28.
- Om Philosophiens Begreb, Natur og Væsen, en Fremstillning af Philosophiens Propædeutik. Kbh. 1843.
- Steen, H., Problemet om Tro og Viden. Kbh. 1873.
- Steffens, H., Indledning til filosofiske Forelæsninger. Kbh. 1803.

Theologi.

- Theologisk Bibliothek, udg. af J. Møller, Bd. 1—20. Kbh. 1811—21.
- Theologisk Maanedsskrift, udg. af N. F. S. Grundtvig og A. G. Rudelbach, Bd. 1—13. Kbh. 1825—28.
- Theologisk Tidsskrift, udg. af C. E. Scharling og C. T. Engelstoft, Bd. 1—12. Kbh. 1837—49.
- Theologisk Tidsskrift, udg. af Chr. H. Kalkar, Aarg. 1871—79. Kbh.
- Tidsskrift for udenlandsk theologisk Litteratur, udg. af L. Gude. Kbh. 1879.
- Kirkehistoriske Samlinger, udg. af Selskabet for Danmarks Kirkehistorie, Bd. 1 og 2. Kbh. 1849—56.
- tredje Række, udg. ved H. Rørdam, Bd. 2, 4—5. Kbh. 1879—80.
- Forhandlingerne paa det Iste skandinaviske Kirkemøde, udg. af Fr. Hammerich. Kbh. 1857.
- Brandt, C. J., og Helweg, L., Den danske Psalmedigtning, Deel 1—2. Kbh. 1846—47.
- Mester Hans Tausen, Udvalgte Prædikener, opriskede og udg. af L. Helweg. Kbh. 1850.
- Kirkelige Leilighedstaler, af danske Prædikanter, udg. ved G. P. Brammer, Saml. 1—2. Kbh. 1832—34.
- — Kbh. 1864.
- Barfod, Imm., Den falsterske Gejstligheds Personalhistorie, Del 1—2. Nykj. p. F. 1851—54.
- Clausen, H. N., Populaire Foredrag over Reformationen. Kbh. 1836.

- Clausen, H. N., Det nye Testaments Hermeneutik. Kbh. 1840.
- Den Augsburgske Confession, overs. og belyst ved hist -dogm. Udvikling. Kbh. 1851.
  - De kirkelige Individier og det kirkelige Samfund. Kbh. 1867.
- Eiriksson, M., Er Johannes-Evangeliet et apostolisk og ægte Evangelium? Kbh. 1863.
- Gud og Reformatoren, en religiøs Idee. Kbh. 1866.
  - Paulus og Christus. Kbh. 1871.
- Fenger, H. M., Bidrag til Hans Egedes og den grønlandske Missions Historie 1721—1760. Kbh. 1879
- Grundtvig, N. F. S., Den christelige Børnelærdom, 2den Udg. Kbh. 1868.
- Om den sande Christendom, 2den Udg. Kbh. 1865.
  - Kirkens Gienmøle mod Prof. H. N. Clausen, 2det Opl. Kbh. 1825.
  - Trøstebrev til Danmark. Kbh. 1864.
  - Salmer og aandelige Sange, Del 1—4. Kbh. 1868—75.
  - Den christelige Kamp, Prædiken 1825.
- Gunni Busck, et Levnedsløb i en Præstegaard, udg. af H. Bech, 2den Udg. Kbh. 1878.
- Helveg, Fr., Lessing og Grundtvig, en besvarende Undersøgelse. Kbh. 1863.
- Henderson, E., A dissertation on Hans Mikkelsen's translation of the New Testament. Copenh. 1813
- Kierkegaard, S., To opbyggelige Taler. Kbh. 1843.
- Kjerlighedens Gjæringer, nogle christ. Overveielser i Talers Form, Følge 1—2. Kbh. 1847.
  - Øieblikket Nr. 1—9. Kbh. 1855.
  - Indøvelse i Christendom Nr. 1, 2, 3. Kbh. 1855.
- Koch, L., Den danske Kirkes Historie i årene 1801—17. Kbh. 1879.
- Lillelund, Th., Danmarks Kirke-Historie. Viborg 1773.
- Madsen, P., De Christnes aandelige Præstedømme Kbh. 1879.
- Martensen, H., Mester Eckart, et Bidrag til at oplyse Middelalderens Mystik. Kbh. 1840.
- Den christelige Dogmatik, 2det Oplag. Kbh. 1850.
- Monrad, D. G., Nogle Bemærkninger vedrørende Troesbekjendelsen. Kbh. 1873.
- Nielsen, Chr. L., Apollonios fra Tyana og Filostrats Beskrivelse af hans Levnet. Kbh. 1879
- Nielsen, Fr., Tertullians Ethik. Kbh. 1879.

- Nielsen, R., Evangelietroen og den moderne Bevidsthed, Forelæsninger over Jesu Liv, 1ste Deel. Kbh. 1849
- Rørdam, H. C., Vor Kirkes offentlige Gudstjeneste. Kbh. 1863.
- Ansgar og Missionen. Kbh. 1865.
- Scharling, C. H., Jakob Behmes Theosophi. Kbh. 1879.
- Zeuthen, Dr., Om den saakaldte "kirkelige Anskuelse". Kbh. 1858.

Skrifter af blandet Indhold.

- Rask, R., Literaturbladet, et Ugeblad fornemmelig for udenlandsk Literatur, Nr. 1—10. Kbh. 1829
- Dansk Ugeskrift, red. af J. F. Schouw, Bd. 1—8. Kbh. 1832—36.
- Heiberg, J. L., Intelligensblade, Bd. 1—4. Kbh. 1842—44.
- Urania, Aarbog for 1844 og 46 Kbh.
- Nyt dansk Maanedsskrift, udg. og red. af V. Møller, Bd. 1—5. Kbh. 1871—73
- Nordisk Tidskrift för Vetenskap, Konst och Industri, utg. af Letterstedtska Föreningen. Stockh 1879.
- Revue des deux Mondes, tome 33—38 Paris 1879—80.
- Unsere Zeit, deutsche Revue der Gegenwart, Jahrg 15 Leipz. 1879.
- Oversigt over det kgl. danske Videnskabernes Selskabs Forhandlinger og dets Medlemmers Arbejder i Aaret 1878, Nr. 2; 1879, Nr 1 og 2.
- Aarsberetninger og Meddelelser fra det Store Kongelige Bibliothek, udg. af Chr. Bruun, Bd. 3, 4 Kbh. 1879.
- Bibliotheca Danica, udg. af Chr. Bruun, H. 4 (Bd. 2, H 1). Kbh. 1879.
- Aarhuus Stiftstidende for 1879
- Norsk Forfatter-Lexicon 1814—56, af J. E. Kraft, efter Fors's Død udg. af Chr. C. A. Lange. Christ. 1863.
- Linnström, Hj., Svenskt Boklexikon, åren 1830—65, H. 21—26 Stockh 1879.
- Brandes, G., Forklaring og Forsvar, en Antikritik. Kbh. 1872.
- Hegermann Lindencrone, C., Betragtninger i Anledning af D. G. Monrads politiske Breve. Kbh. 1875
- Paludan-Müller, J., Biskop, Udvalg af hans efterladte Papirer, udg. af hans Sønner. Kbh. 1868.

Discipelbibliotheket

har i Skoleaaret 1879—80 modtaget følgende Tilvæxt:

- Folkelæsning, Aargang 1879, Nr. 105—110 (Rosenberg: Gustav Adolf. — Dickens: Et Juleæventyr. — Oehlenschläger: Den lille Hyrdedreng — Dickens: Faarekyllingen ved Arnen. — Smaastykker, Bd. 10, H. 3 og 4).
- Rundt paa Jorden 1871, 1874 og 1875
- Bille, Rejser i Italien, 1—2
- Stanley, Kalulu
- Sv. Grundtvig, Danske Folkeæventyr, ny Samling.
- Henson, Onkel Toms Livshistorie.
- Tre af mine Venner, af en gammel Feltpræst.
- Fortællinger af "Fædrelandet"s Feuilleton.
- Bergsøe, Hvem var han?
- Drachmann, Paa Sømands Tro og Love.
- Prinsessen og det halve Kongerige.
- Evald, Niels Brahe, 1—2.
- Lange, Nyt Liv.
- Martens, Fra Fortid og Nutid.
- Z. Nielsen, To Laudsbyhistorier.
- Rosing, To Fortællinger.
- Colban, Tre nye Noveller.
- Flood, Fra Agdesiden.
- Lie, Thomas Ross.
- Schjørring, "Flyvende Sommer".
- Thoresen, Inden Døre, Skuespil.
- Valkendorf og Huseaterne, Skuespil.
- Ebers, Homo sum.
- Olfers, Under Hjemmets Tag, nye Noveller.
- Bret Harte, Nye Fortællinger 1879.

Regnskab for 1879—80:

Indtægt.	
Overskud fra ifjor.....	19 Kr. 96 Ø.
Bidrag af Deltagerne.....	40 - 15 -
skjænket af forskellige Klasser ...	3 - 25 -
	63 Kr. 36 Ø.
Udgift.	
Boghandler.....	4 Kr. 80 Ø.
kjøbt paa Auktion.....	27 - 20 -
Bogbinder.....	6 - 50 -
	38 - 50 -
	Overskud: 24 Kr. 86 Ø.

Skolens Afgang- og Aarsprøver i 1880.

(De foran satte Bogstaver betegne Værelserne: a Solennitetssalen, b VI Kl. Værelse, c IV Kl. Værelse, d III Kl. Værelse, alle ovenpaa. Prøverne i Naturhistorie foretages i det Værelse, hvor Samlingen findes. Tallet derefter angiver Tiden.)

De skriftlige Prøver ved Afgangsexamen og 4de Klasses Hovedexamen afholdes efter Ministeriets Bestemmelse fra Tirsdag den 15. til Torsdag den 17. Juni, for Skolens øvrige Klasser fra Torsdag den 1. Juli til Lørdag den 3. Juli.

De mundtlige Prøver afholdes fra 23. Juni til 13. Juli i følgende Orden:

Onsdag den 23. Juni.

- a. Kl. 8. Afgangsexamen: Fransk.
- 4. Afgangsexamen: Engelsk.

Fredag den 25. Juni.

- a. 4. IV og Realafgangsexamen (d. højere og lavere): Geografi.

Lørdag den 26. Juni.

- a. 4. IV og Realafgangsexamen (d. højere og lavere): Naturhistorie.

Mandag den 28. Juni.

- a. 8. Afgangsexamen: Græsk.
- 1. Realafgangsexamen: Historie.
- 5. IV a: Latin.
- 12—2. III og III R: Naturhistorie. 4—7. II og II R: Naturhistorie.

Tirsdag den 29. Juni.

- a. 8. Afgangsexamen: Historie. 4. IV b: Latin.
- b. 11—2. I R: Naturhistorie. 4—7. I: Geografi.

Onsdag den 30. Juni.

- a. 8—12. IV og Realafgangsexamen: Tysk.
12—3. II: Geografi.
6. Afgangsexamen (math.): Naturlære.
- b. 5—7. III og III R.: Geografi.

Torsdag den 1. Juli.

- a. 8. Afgangsexamen. Latin. 4. Afgangsexamen: Oldnordisk.
- b. 8. Afgangsexamen: Matematik. 4. IV a og Realafgangsexamen: Matematik.
- c. 4—7. I R: Geografi.

Fredag den 2. Juli.

- a. 8. IV b: Matematik. 2. Afgangsexamen: (sprog.) Naturlære.
12—1. II r.*) Naturhistorie.

Lørdag den 3. Juli.

- a. 8—10. V Græsk. 11—1. II R. Fransk. 1—2^{1/2} II R Geografi.
- b. 8—10^{1/2}. I R a Matematik. 12—3. II Geometri.
8—11. I Naturhistorie.

Mandag den 5. Juli.

- a. 8—11. V Historie. 11—2. I R. Historie.
- b. 8—11. III og III R og r Arithmetik. 11—1. II R Engelsk.
- c. 8—11. II Tysk. 11—1^{1/2}. I a. Matematik.

Tirsdag den 6. Juli.

- a. 8—10^{1/2}. IV Historie. 11—2. V Engelsk og Tysk.
- b. 8—11. I Latin. 12—3. III og III R og r. Historie.
- c. 8—10^{1/2}. I R b. Matematik.

---

*) r betyder dem, der ferberedes til den lavere Realafgangsexamen.

Onsdag den 7. Juli.

- a. 8—11. V Oldnordisk. 11—2. II Historie.
- b. 8—11. III og III R Fransk. 12—2½. I b. Matematik.

Torsdag den 8. Juli.

- a. 8—10. Realafgangsexamen: Engelsk.
- b. 8—11. V Naturlære. 12—3. II Fransk.
- c. 8—12. II R Matematik. 1—3. III Græsk.
- d. 8—11. I R Tysk. 1—3. III og III R. Naturlære.

Fredag den 9. Juli.

Optagelsesprøve Kl. 8—12.

- a. 8—11. III r Dansk og III Latin. 11—2½. IV og Realafgangsexamen: Fransk.
- b. 8—10. I R Fransk. 11—1. V Matematik.
- c. 11—12½. III R Engelsk.
- d. 12—3. I Historie.

Lørdag den 10. Juli.

Optagelsesprøve Kl. 8—11 og 12—3.

Mandag den 12. Juli.

- a. 8—10. IV Græsk. 11—3. V Latin.
- b. 8—11. III og III R og r Tysk. 11—2. II Arithmetik.
- c. 8—11. I R Engelsk. 11—2. I Fransk.
- d. 12—2. II R Tysk.

Tirsdag den 13. Juli.

- a. 8—11. V Fransk. 11—3. IV og Realafgangsexamen: Naturlære.
- b. 8—11. III og III R og r Geometri. 12—2. II R Historie.
- c. 8—11. II Latin. 12—3. I Tysk.

Onsdag den 14. Juli.

Kl. 10 Translokation.

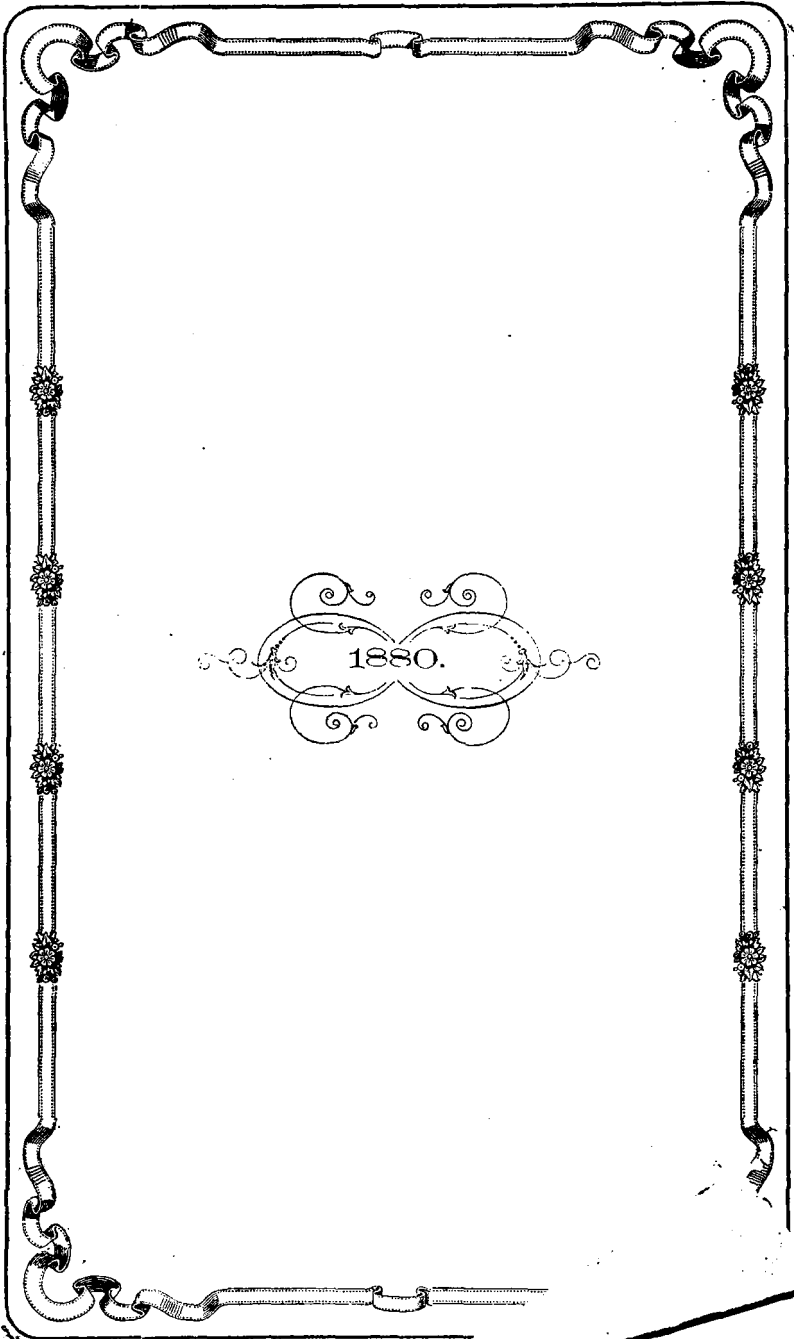
Optagelsesprøven af ny Disciple afholdes, som ovenfor angivet, Fredag den 9. Juli, Form. Kl. 8—12 og Lørdag den 10. Juli Kl. 8—11 og 12—3. Hvis nogen er forhindret fra at møde ved denne Prøve før Ferien, vil han blive prøvet d. 16. Avgust, Form. Kl. 8.

Onsdag den 14. Juli, Kl. 10, bekjendtgjøres Prøvernes Udfald og foretages Omflytning i Klasserne samt Dimission af dem, der have bestaaet Afgangsprøverne. Derefter begynder Sommerferien, som varer til Mandag den 16. Avgust, paa hvilken Dag det ny Skoleaars Undervisning begynder Kl. 12.

Til at overvære de mundlige Prøver og Slutningshandlingen indbydes herved Disciplenes Forældre og Værger samt enhver, der har Interesse for Skolen og dens Gjerning.

Aarhus Kathedralskole, den 12. Juni 1880.

G. Lund.

1880.